

درس باغ ایران و تاریخ آن

۴- ب: اصفهان «شهری به سان باغ» یا «شارباغ صفوی»
(باغ‌های اصفهان، اقتباس از تحقیق و تصاویر کلاسی دکتر علایی)

دکتر لادن اعتضادی

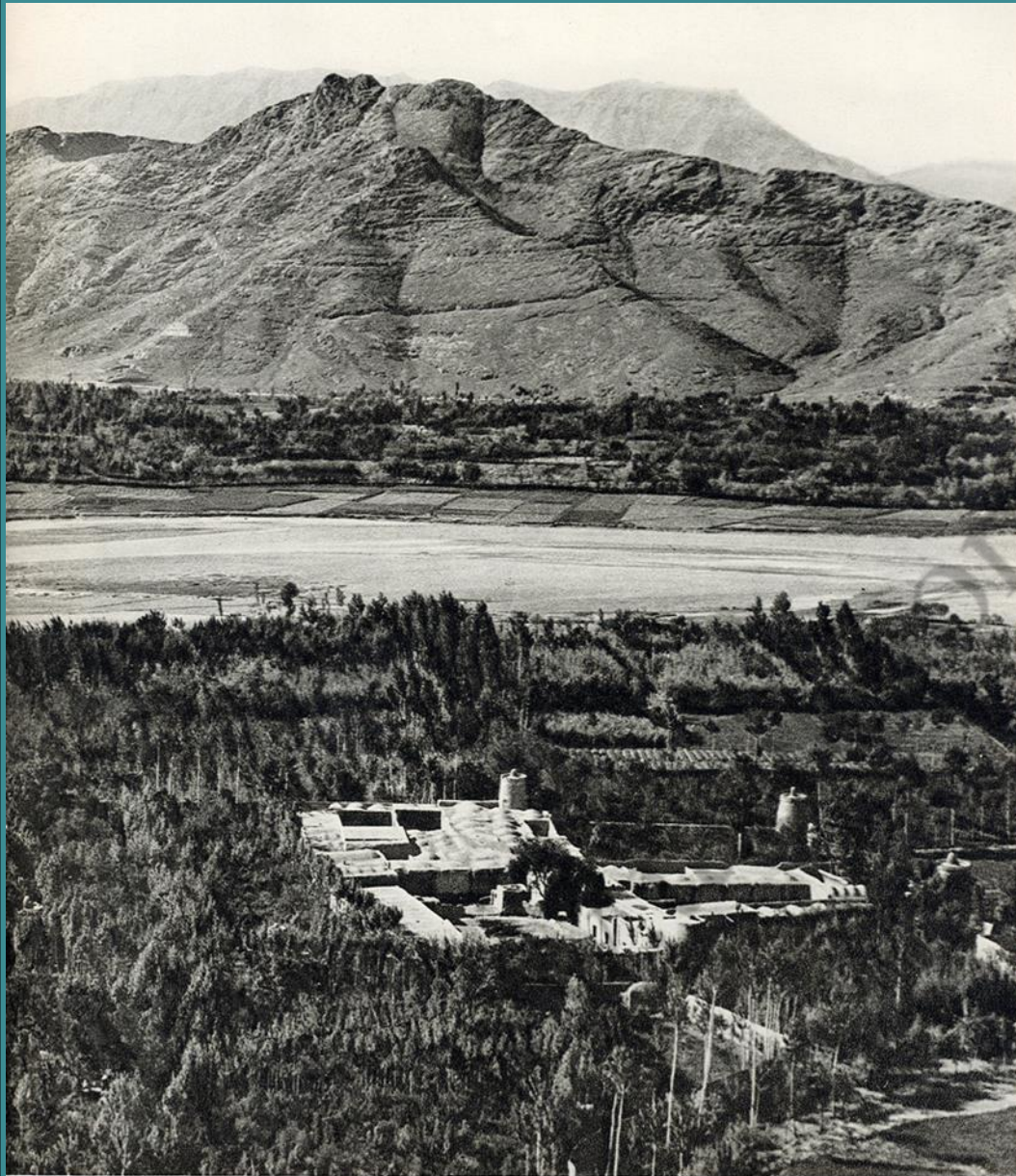
دانشگاه شهید بهشتی

دانشکده معماری و شهرسازی

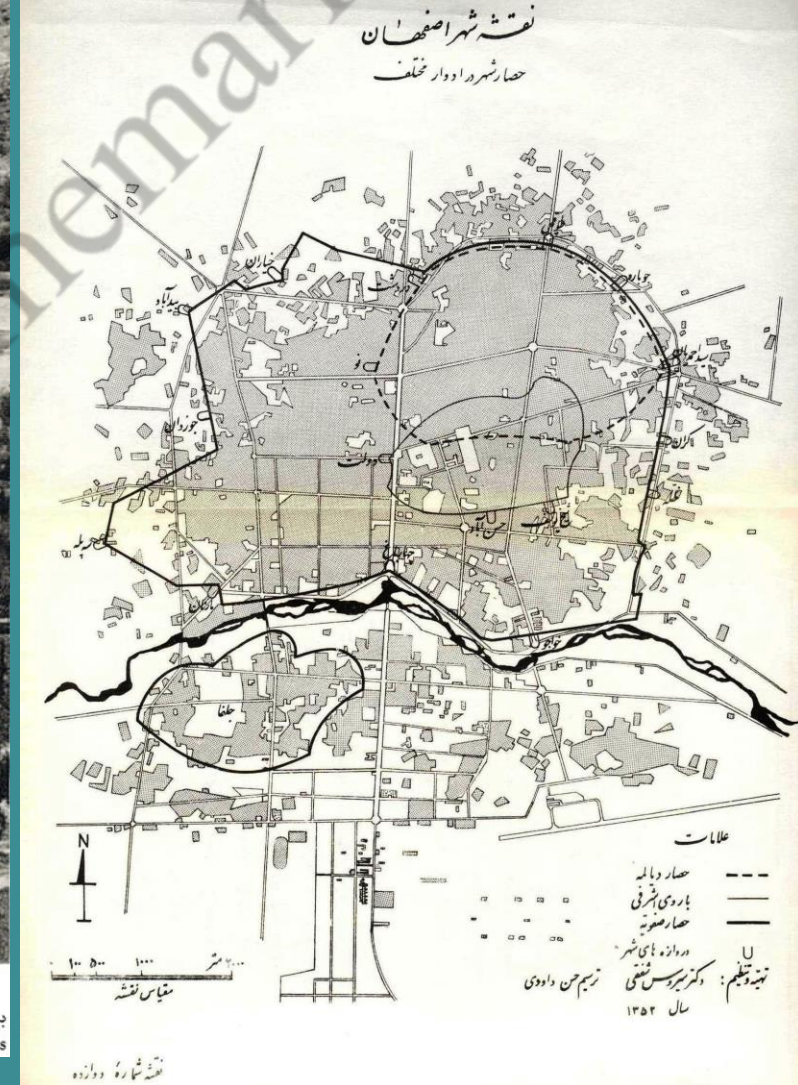
دوره مطالعات معماری ایران

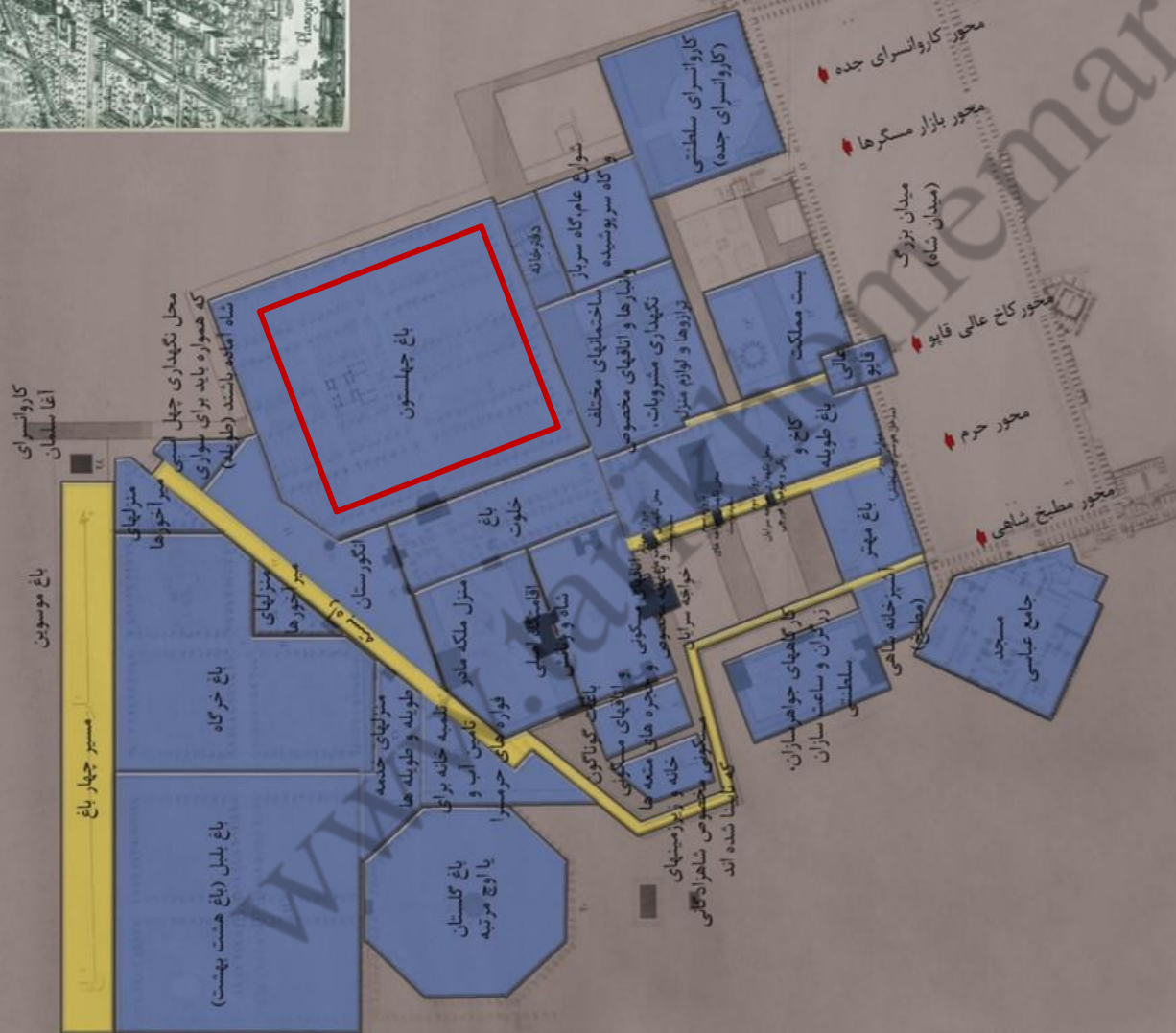
۱۳۹۹

منظر باغ هاك اصفهان به طرف كوه صفة

باغهای اصفهان بابرچیهای کبوتر
Les jardins d'Ispahan et leur secret: les pigeonniers

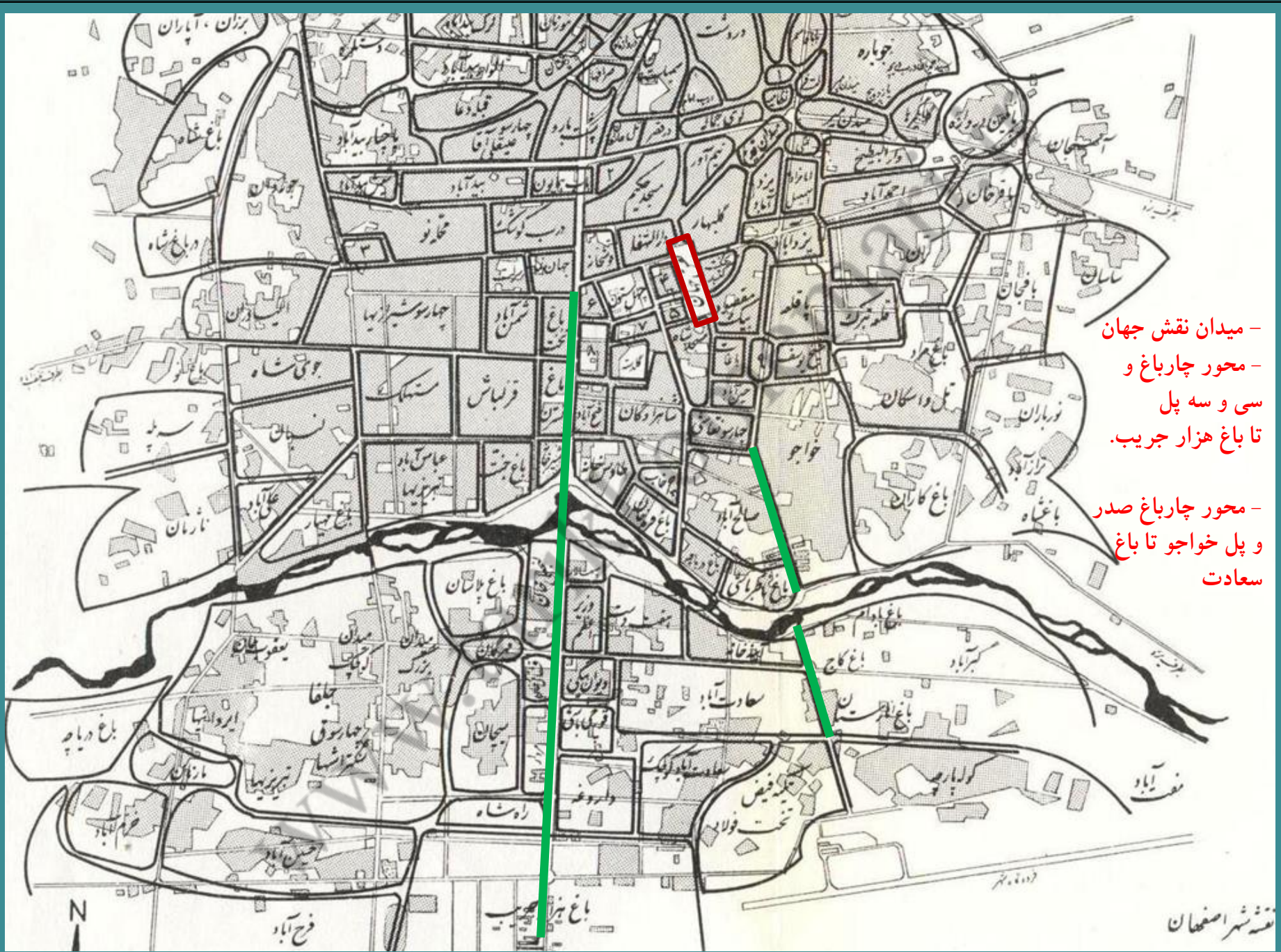

باغ هاك دولتخانهء اصفهان در دورهٔ صفويان

«باغ تشریفات»
دربار:
«چهلستون»

محدوده تقریبی
«باغ نقش جهان»
در اصفهان سلجوقی
ترسیم شرکت نقش
جهان پارس

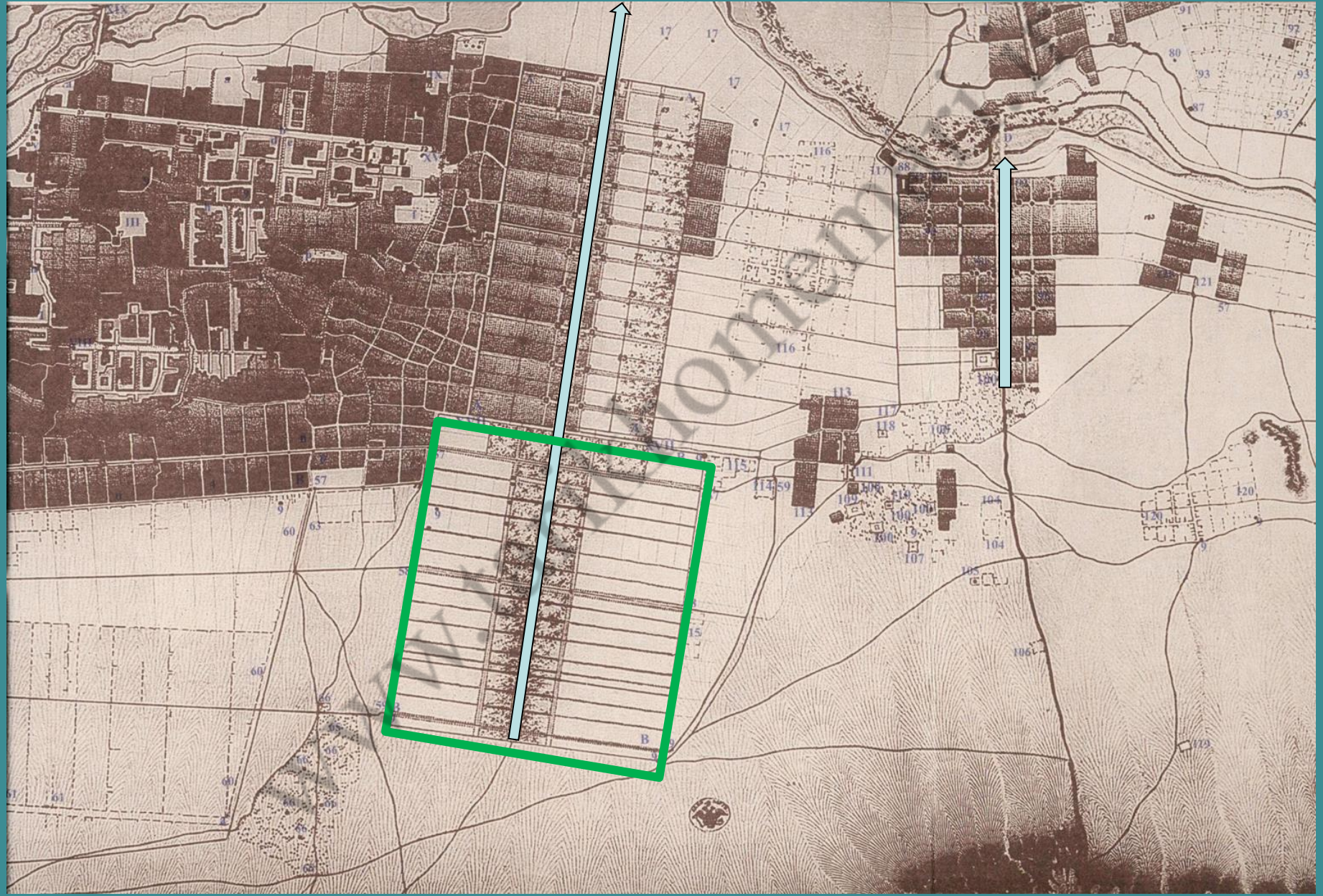

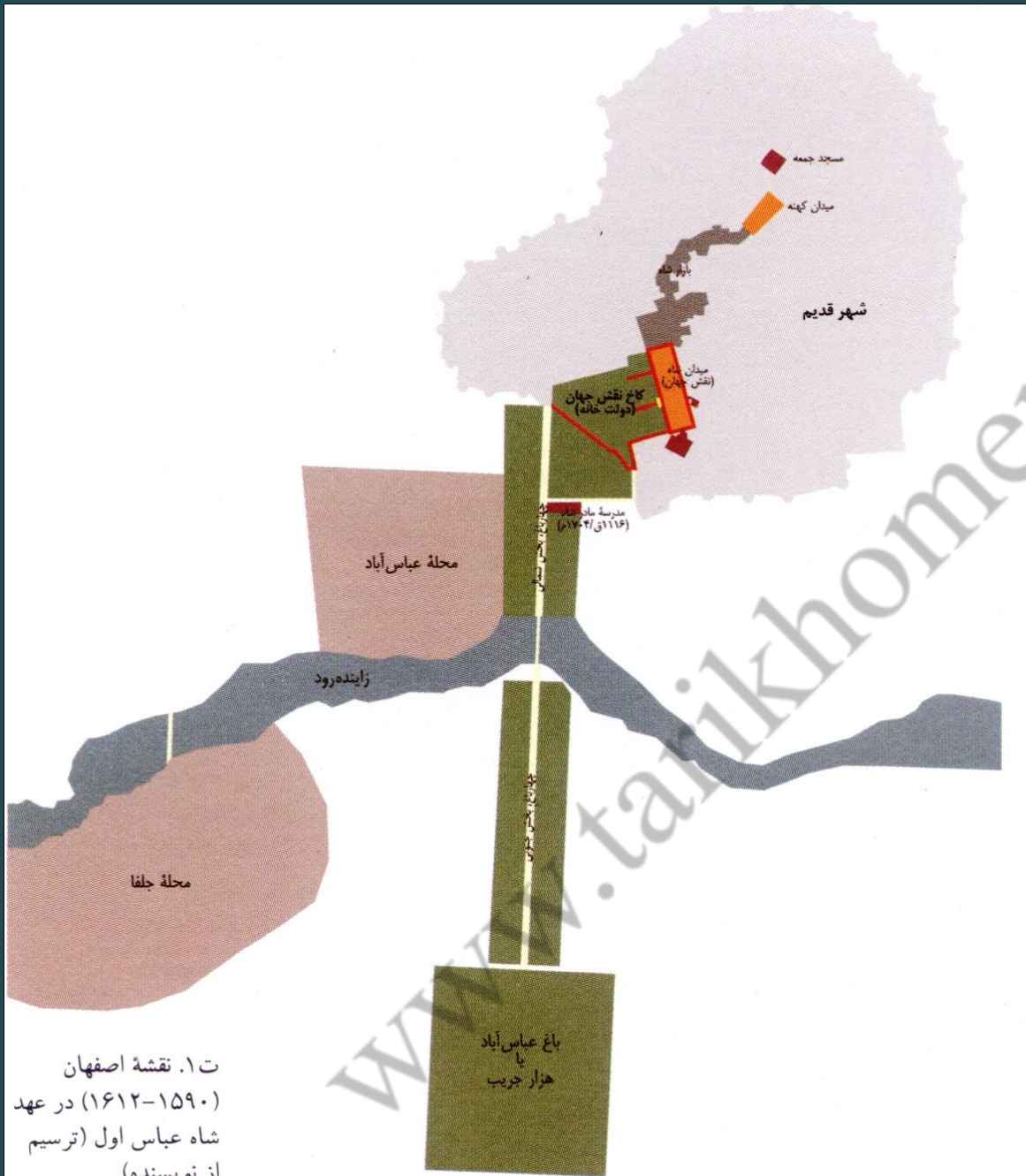

- میدان نقش جهان
- محور چارباغ و
سی و سه پل
تا باغ هزار جریب.

- محور چارباغ صدر
و پل خواجه تا باغ
سعادت

محور چارباغ بالا تا باغ هزار جریب و محور چارباغ صدر تا باغ سعادت

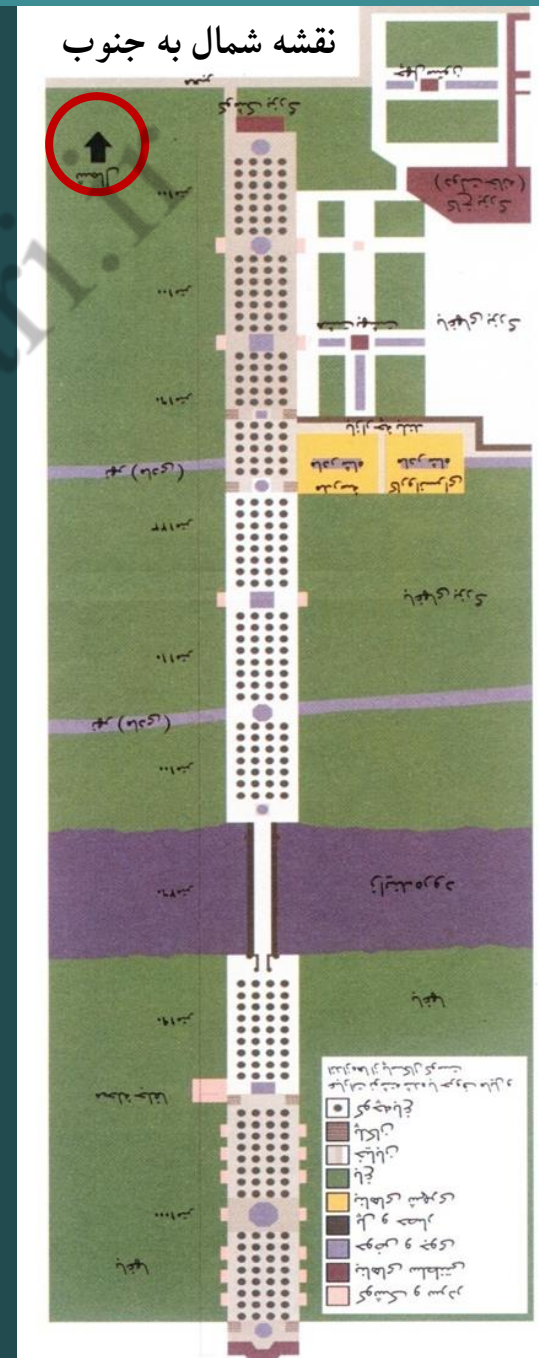
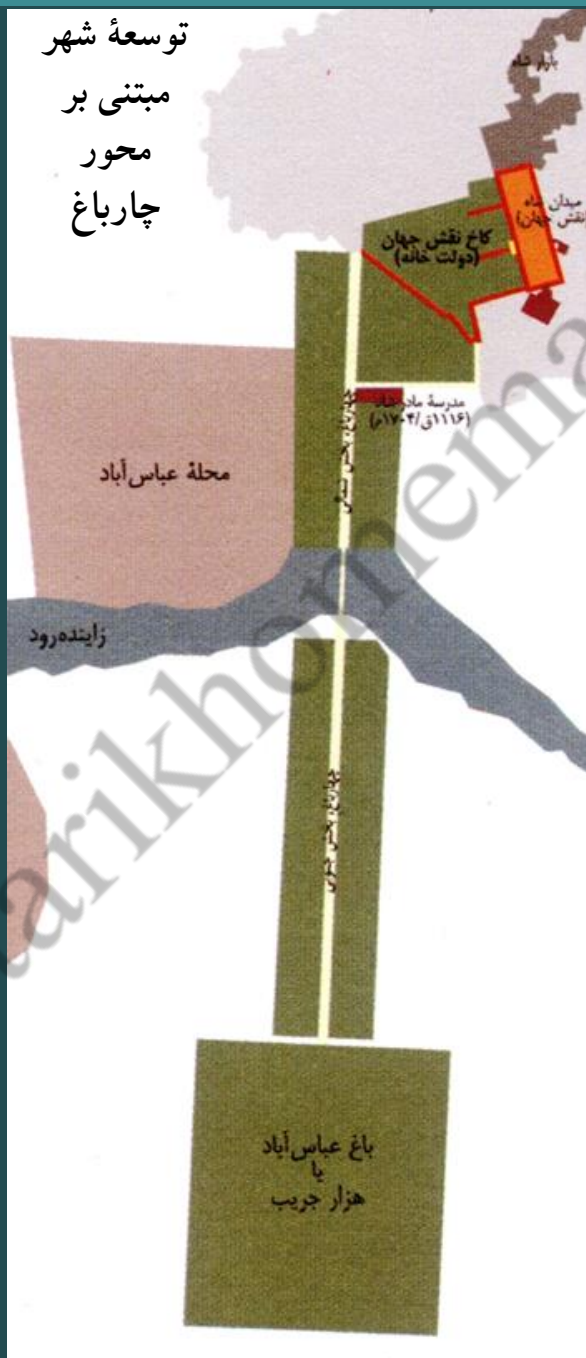
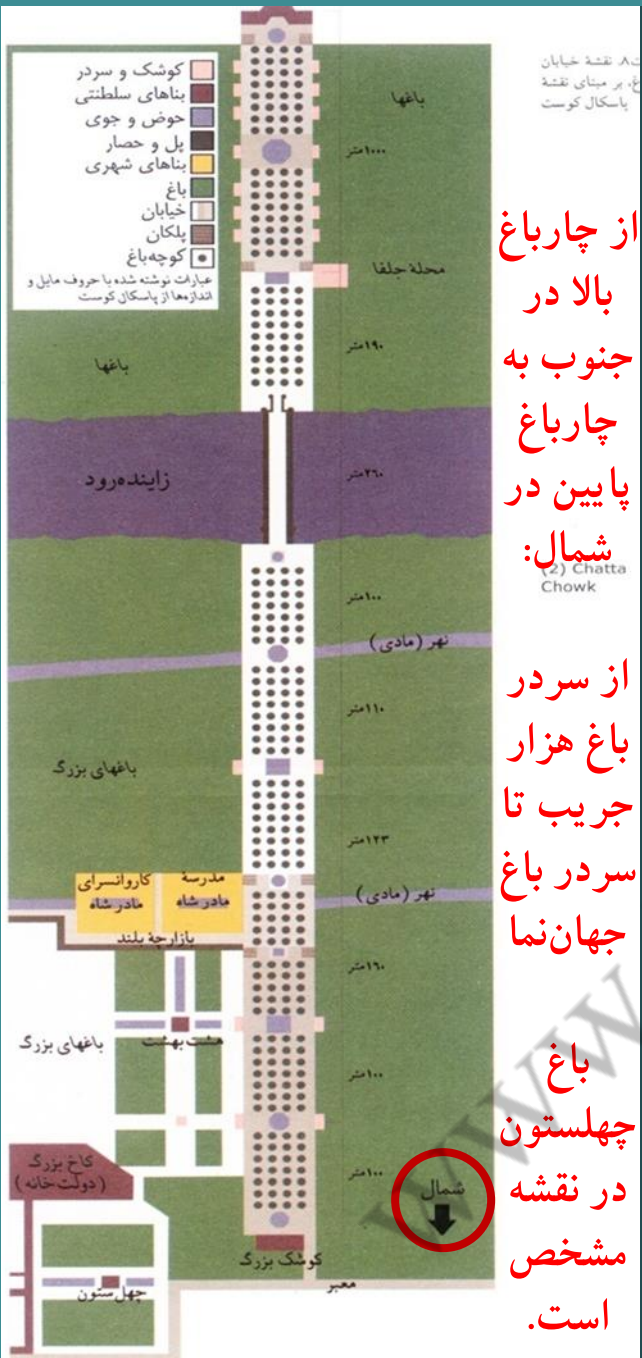

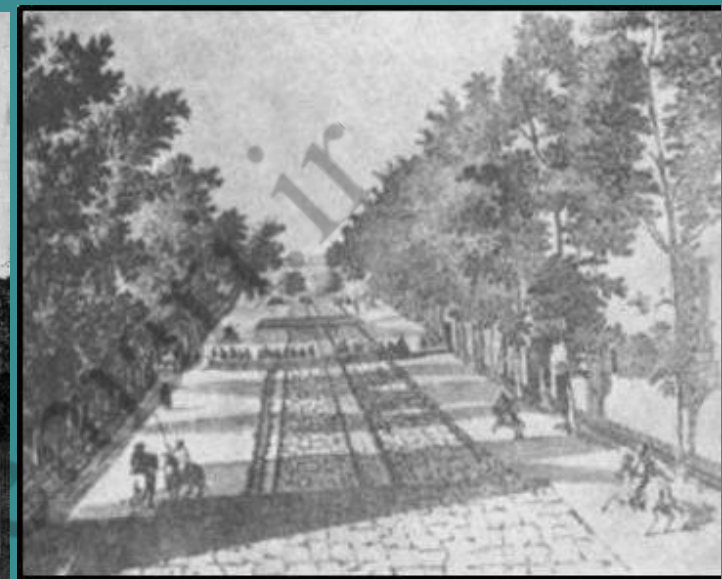
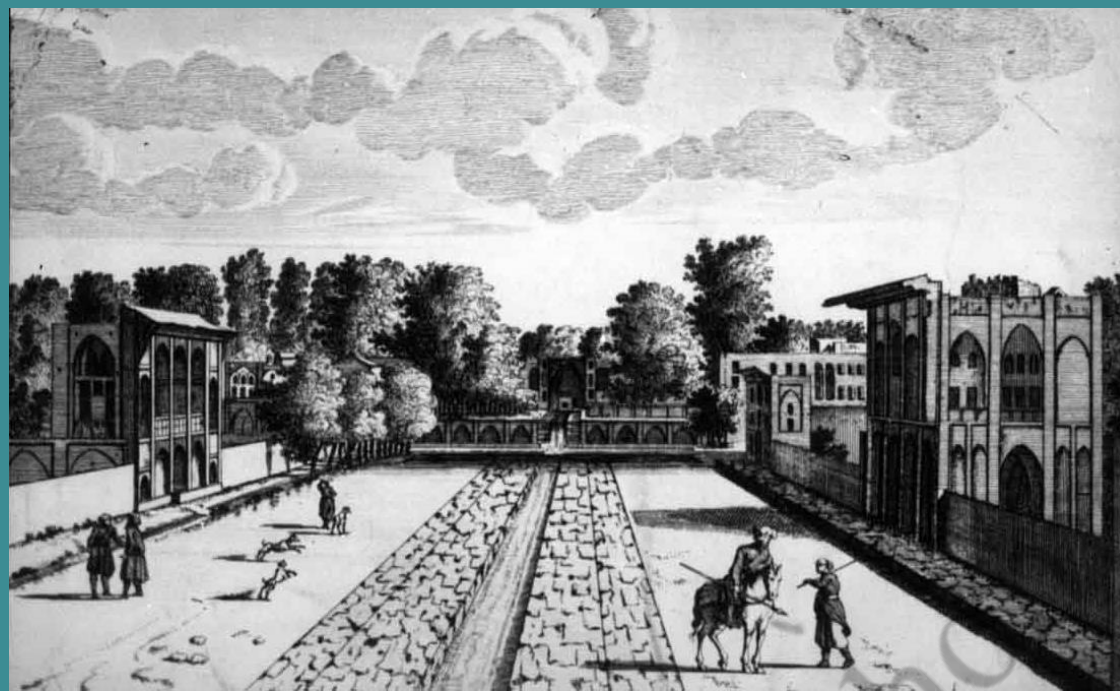
ت ۱. نقشه اصفهان
 (۱۶۱۲-۱۵۹۰) در عهد
 شاه عباس اول (ترسیم
 از نویسنده)

ساختار شهر در طرح توسعه
 مبتنی بر ساختار باغ ایرانی
 است.

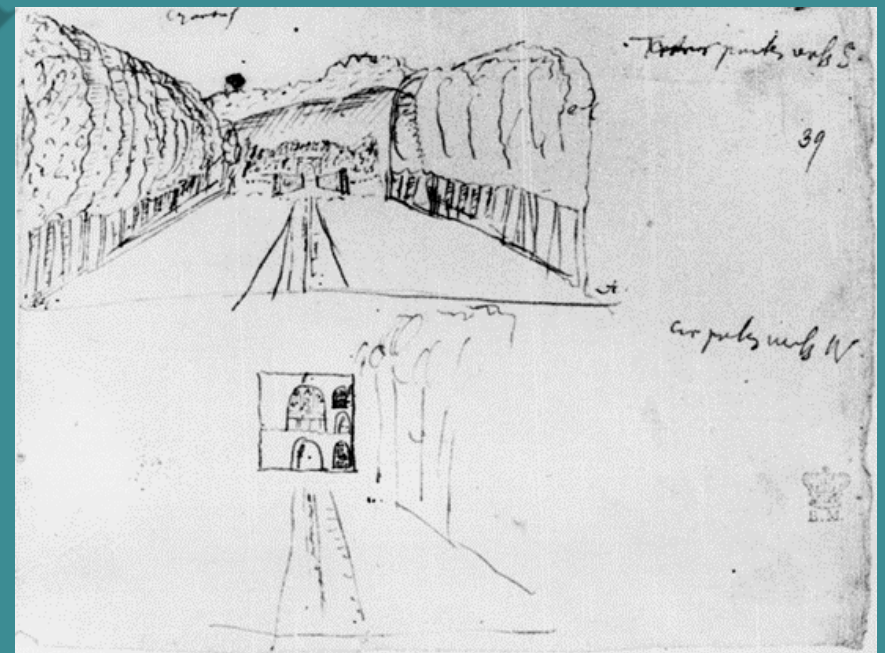
«خیابان چهار باغ» همچون
 خیابان باغ ایرانی با ابتدا و
 انتهای مشخص و تقسیماتی در
 دو سو:

با این ساختار و تعدد باغها است که
 می‌گوییم اصفهان شهری به سان باغ

محور چهارباغ از سفرنامه کرنلیوس لوبرون در اواخر صفویه

محور چارباغ

و

اصفهان شهری

به سان باغ

باغ‌های دو سوی

چارباغ تفکیک و

ساختمانسازی شده‌اند.

زاینده‌رود در طول

تاریخ دوره‌های کم‌آبی

و بی‌آبی داشته است.

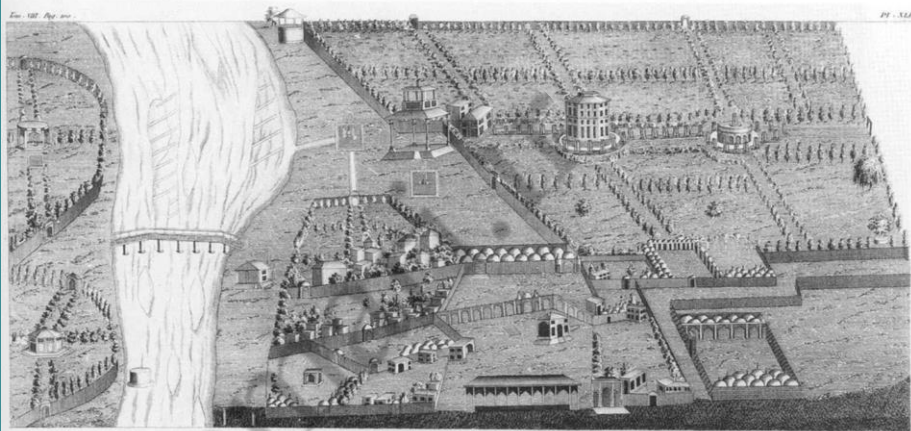
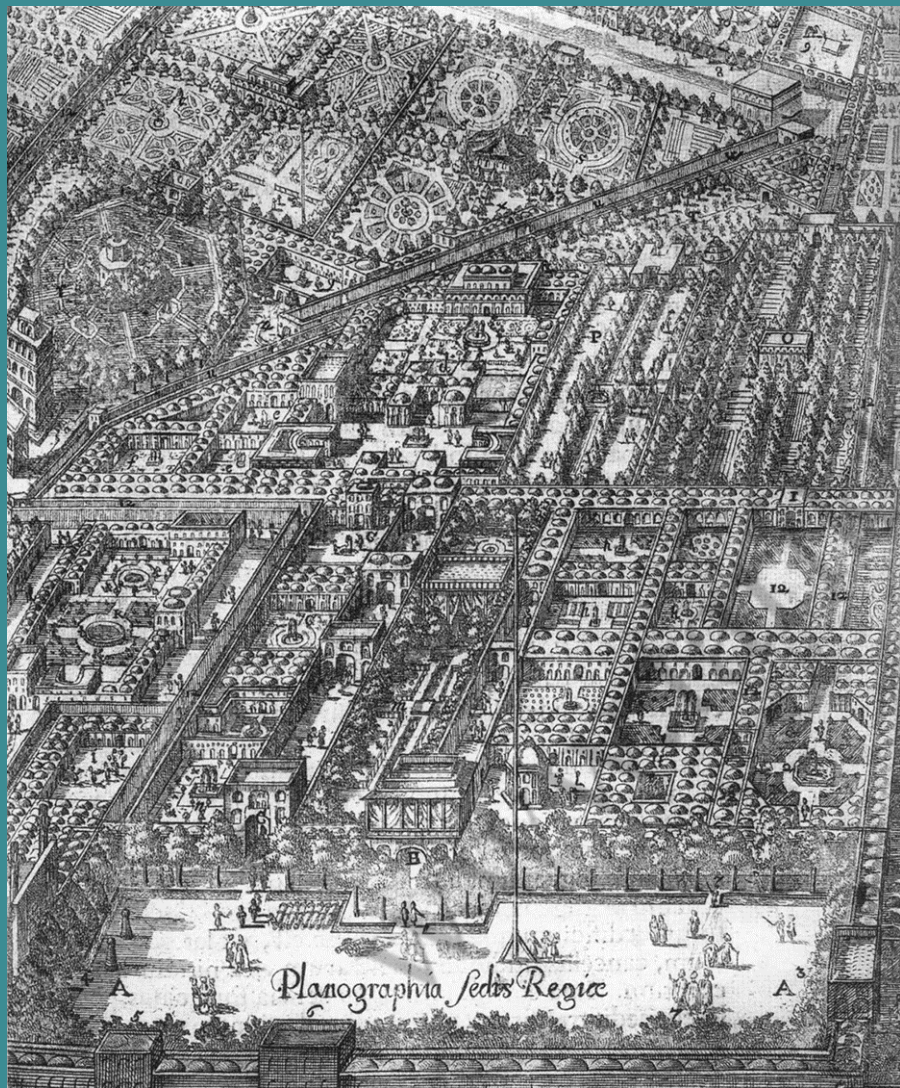
اما نه به شدت دوران

اخیر.

باغ‌هاک مهم سلطنتی صفویان در اصفهان

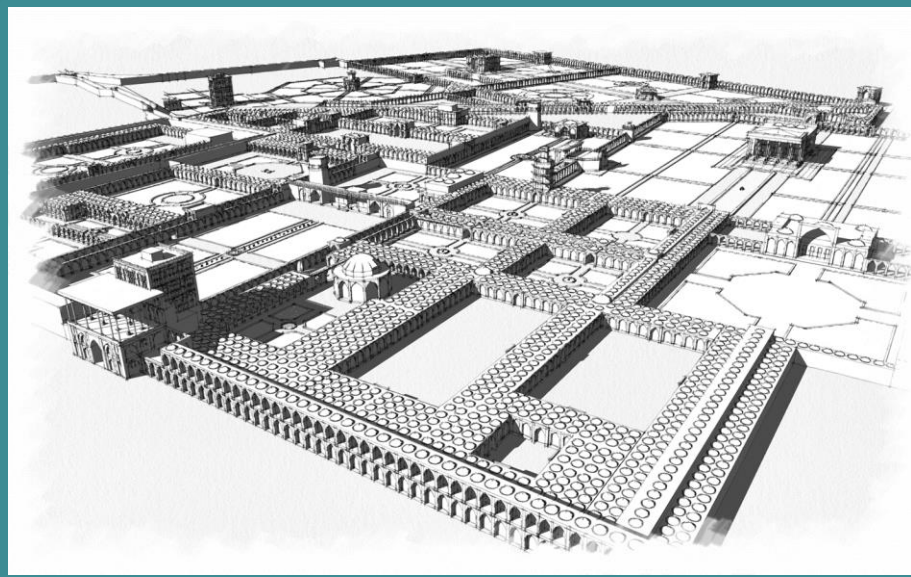
www.tarikhmemari.ir

میدان شاه و ابنیه و باغ هاك سلطنته در پشت میدان و كاخ عالی قاپو

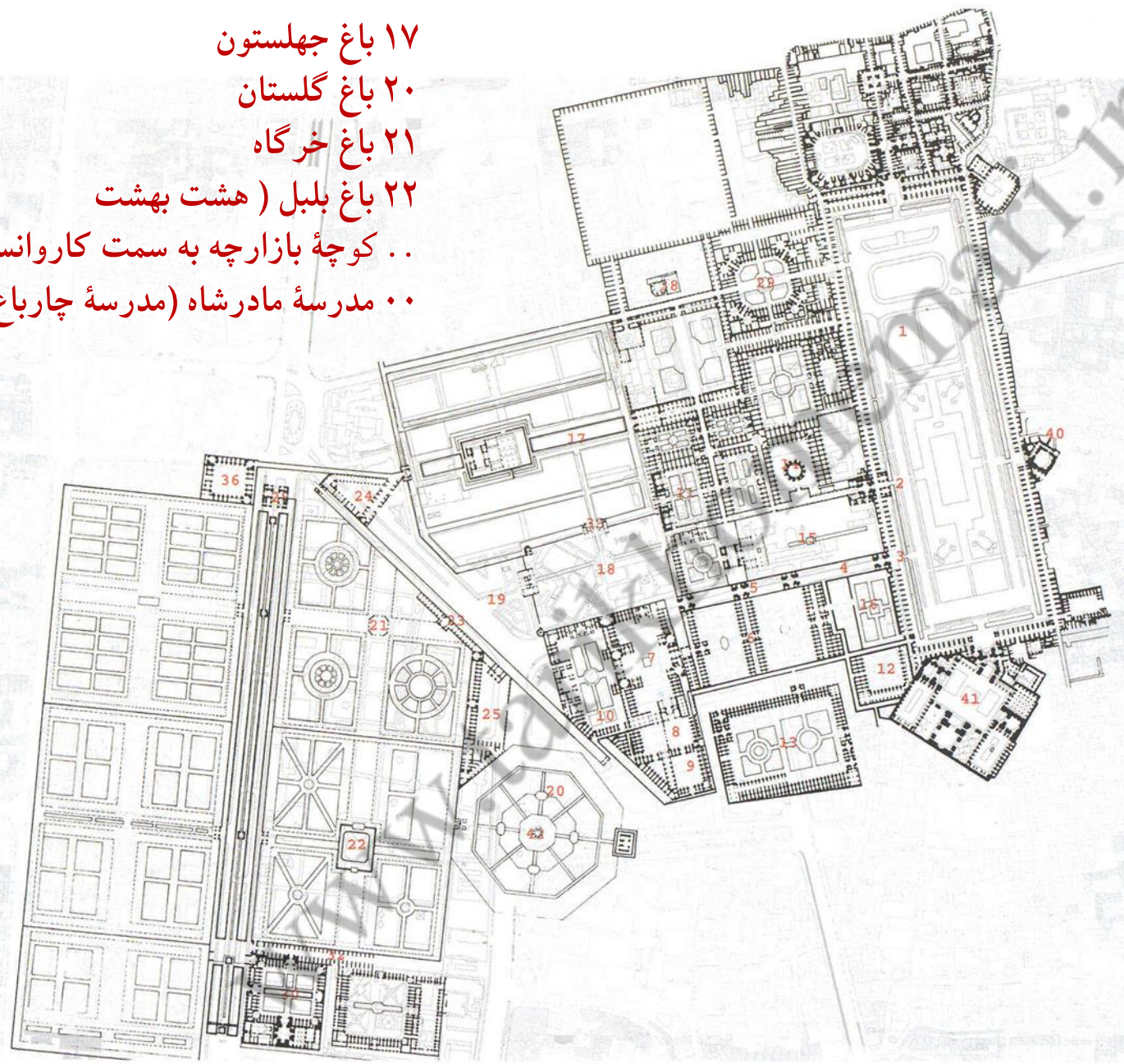

92. Gli edifici e i padiglioni lungo il viale di Isfahân. Da LE BRUN, 1718, I, p. 78. 93. Palais nommé Sé'adet âbâd, Séjour de la Félicité. Da CHARDIN, 1735, tav. XLIX.

بازسازك هاك تصویرك از باغ ها و دولتخانهء اصفهان

۱۷ باغ جهلستون
۲۰ باغ گلستان
۲۱ باغ خرگاه
۲۲ باغ بلبل (هشت بهشت
.. کوچه بازارچه به سمت کاروانسرا
۰۰ مدرسه مادرشاه (مدرسه چارباغ)

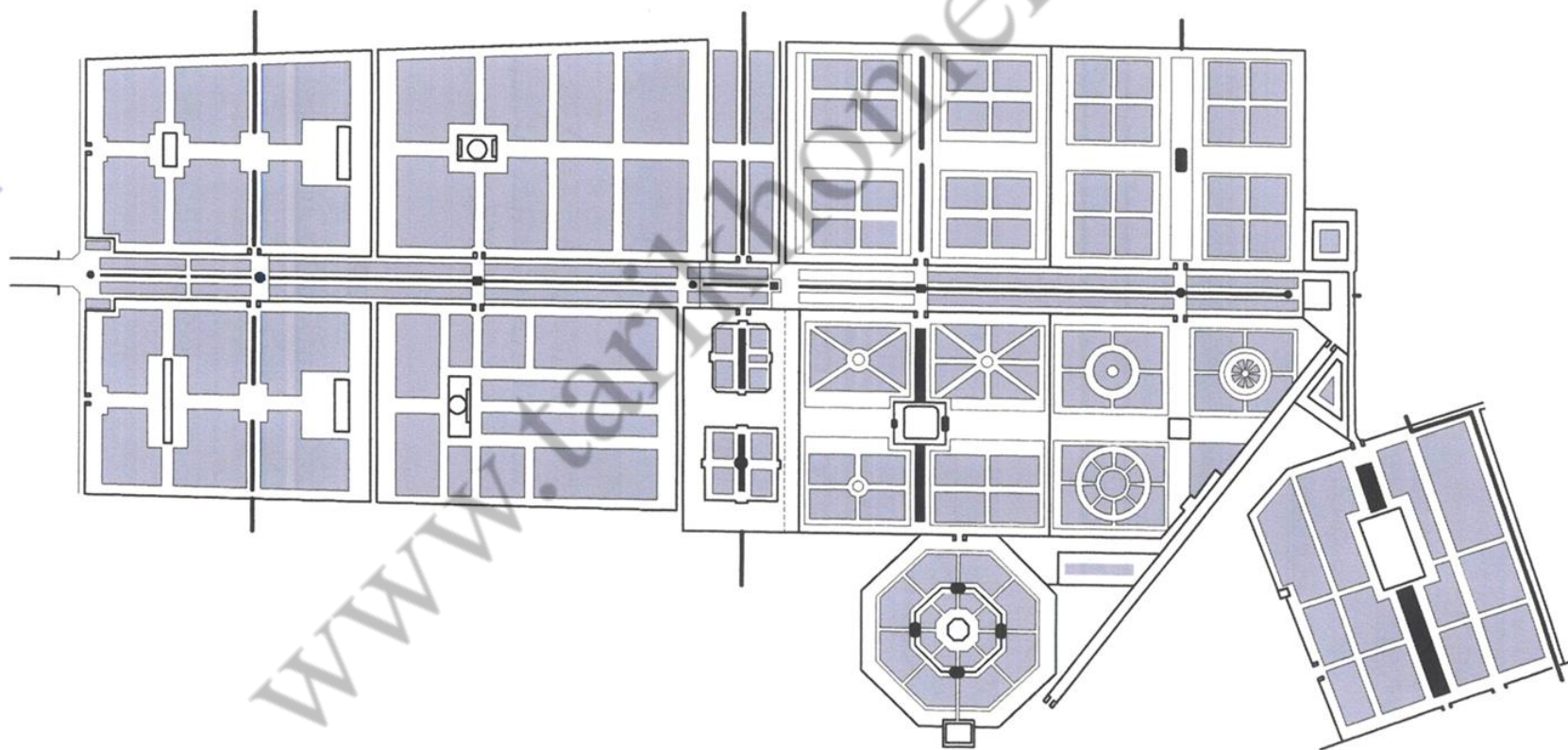

محور جریان آب
در باغها به
موازات محور
چارباغ است در
حالی که یک محور
ورود آب و نیز
ورودی باغها عمود
بر محور جریان
اصلی آب است.
زیرا ورود به باغها
از خیابان چارباغ
بوده است.

گردش محور میدان و
دولتخانه نسبت به
محور چارباغ قابل
توجه است.

محورهاک باغ چهلستون منطبق با شبکه هندسه دولتخانه و میدان نقش جهان است.

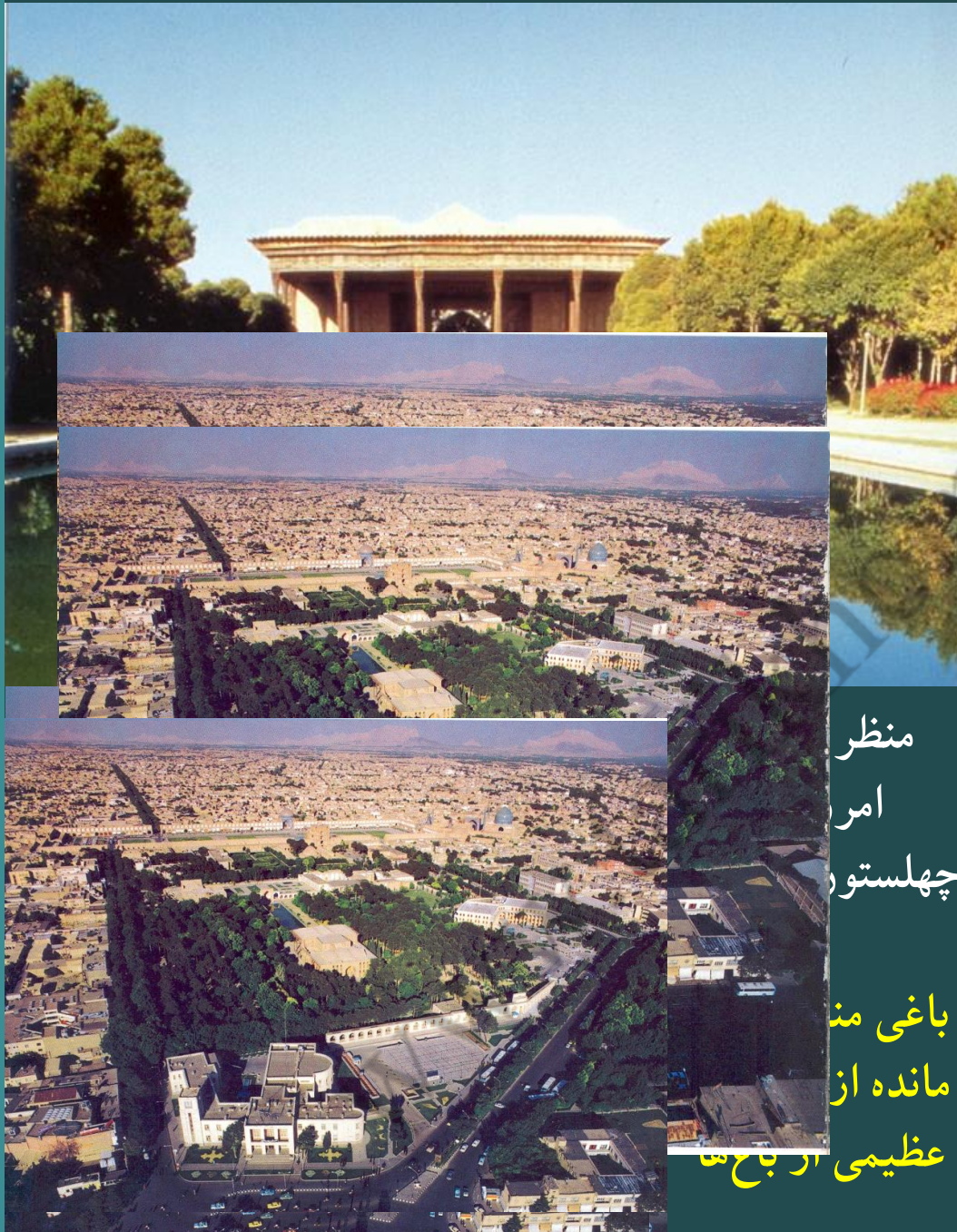
اما راستای محور خیابان چارباغ هماهنگ با نظام آبرسانی و جهت و منظر زاینده رود است که امکان رشد شهر را در جنوب رود میسر می کرده است.

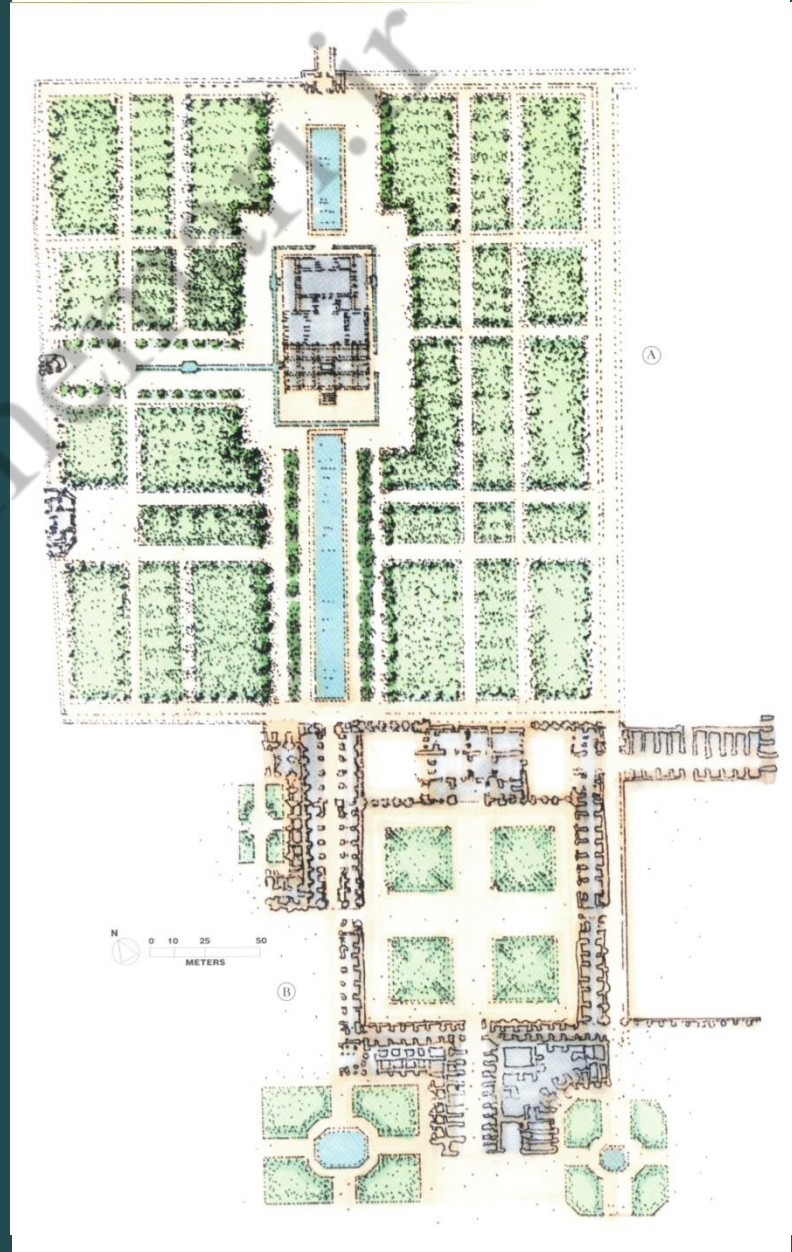
سر در «باغ جهان نما» در انتهای شمالی خیابان چارباغ، مفصل محله چارباغ با باغ‌های دولتخانه

باغ چهلستون و ضمیمه آن در موقعیت اصلی

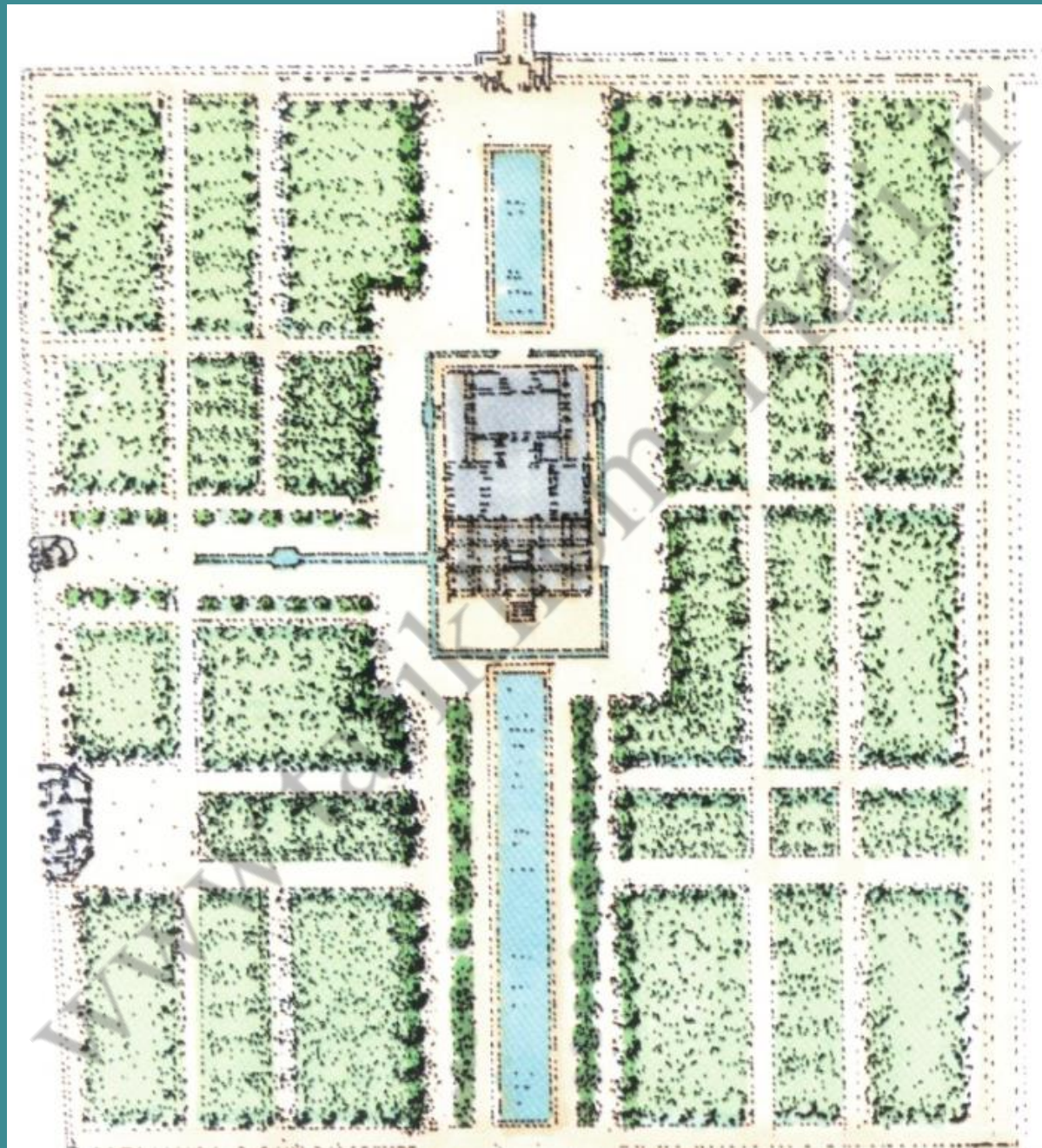

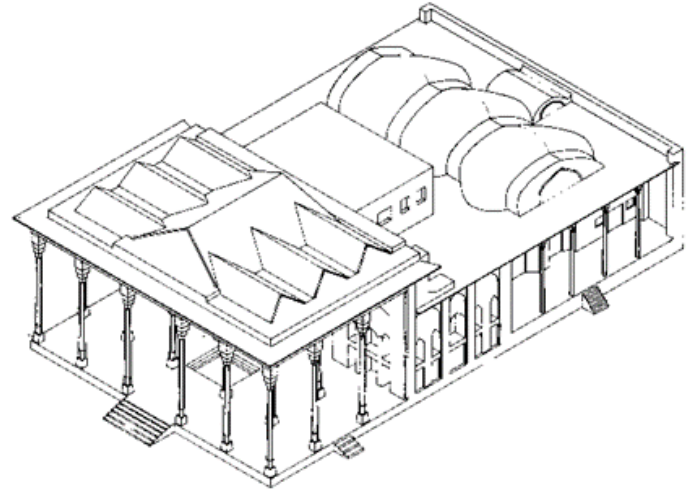
منظر
امر
چهلستون
باغی مند
مانده از
عظیمی از باغ ها

تکلیف:

تحلیل ساختار
و طرح باغ و
بنای باغ به
صورت یک
کل واحد

عمارت چهلستون (ترسیم اوژن فلاندن)

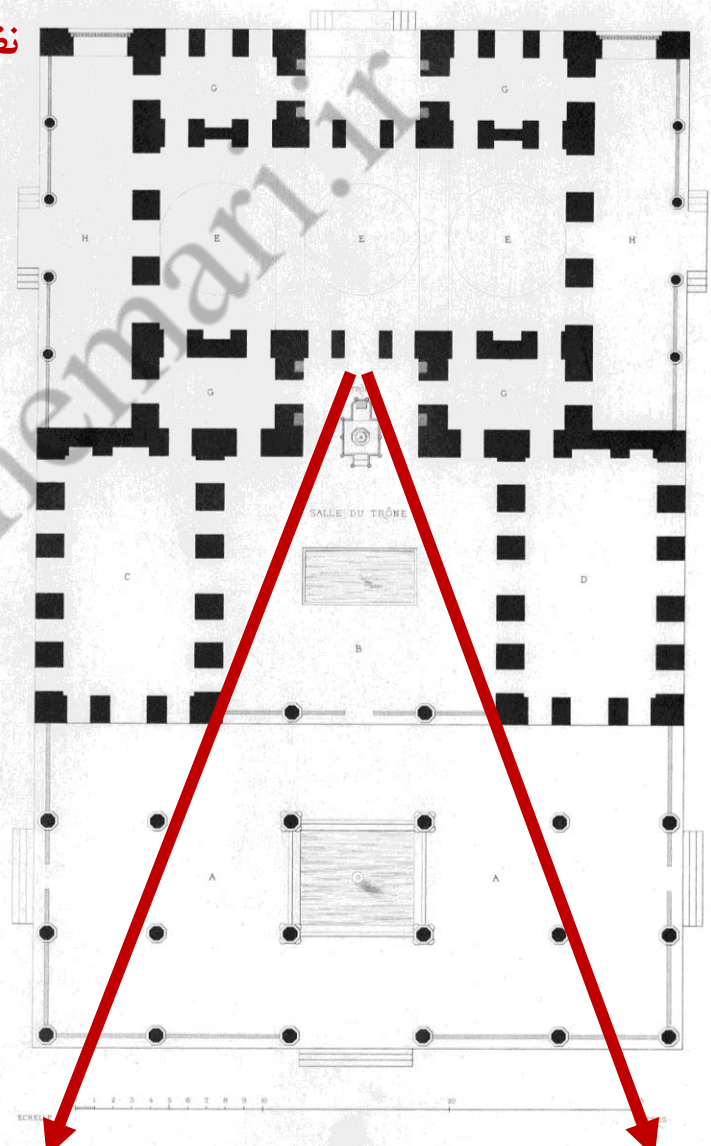
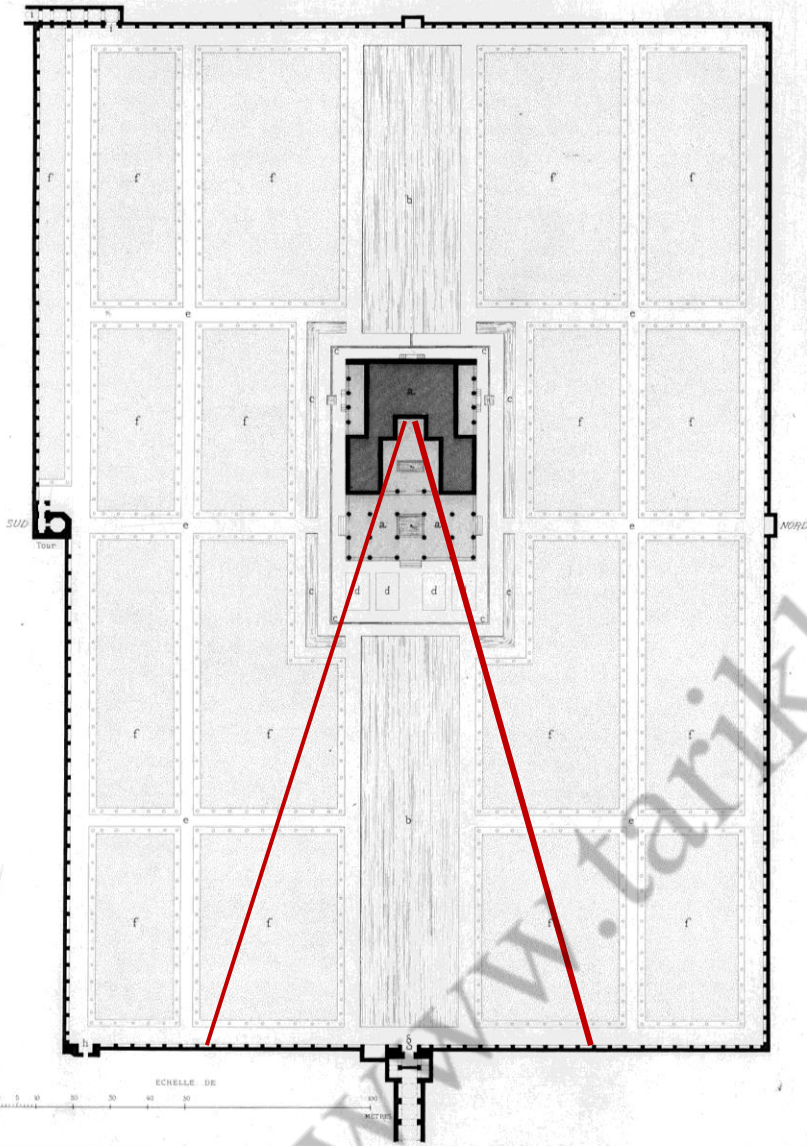

نظر گاه عمارت

LEGENDE

- a. Pavillon Tchebel Souton
- b. Grandes Pièces d'eau
- c. Canaux
- d. Plate-bandes de Fleurs
- e. Allées de Platanes avec Plate-bandes de Rosiers
- f. Prés
- g. Entrée principale du Jardin Royal
- h. Entrée du Palais Asham-Mahamel Hussen-Khan-Sadreh.
- i. Passage conduisant au Pavillon des huit Paradis

- A. Grande Colonnade
- B. Salle du Trône
- C. Chambre du Roi
- D. Chambre des Ministres
- E. Grand Salon orné de quatre grands Tableaux dont l'un représente une bataille d'Abas le-Grand contre les Yusbecs et les trois autres des fêtes Royales
- G. Cabinets
- H. Galeries

JARDIN ET PAVILLON TCHEHEL SOUTON, DIT DES 40 COLONNES.

گشودگی سه جهتهء ایوان

امکان دید گسترده و چند جانبه به باغ

«کاخ آینه خانه» در باغی مشرف به زاینده رود

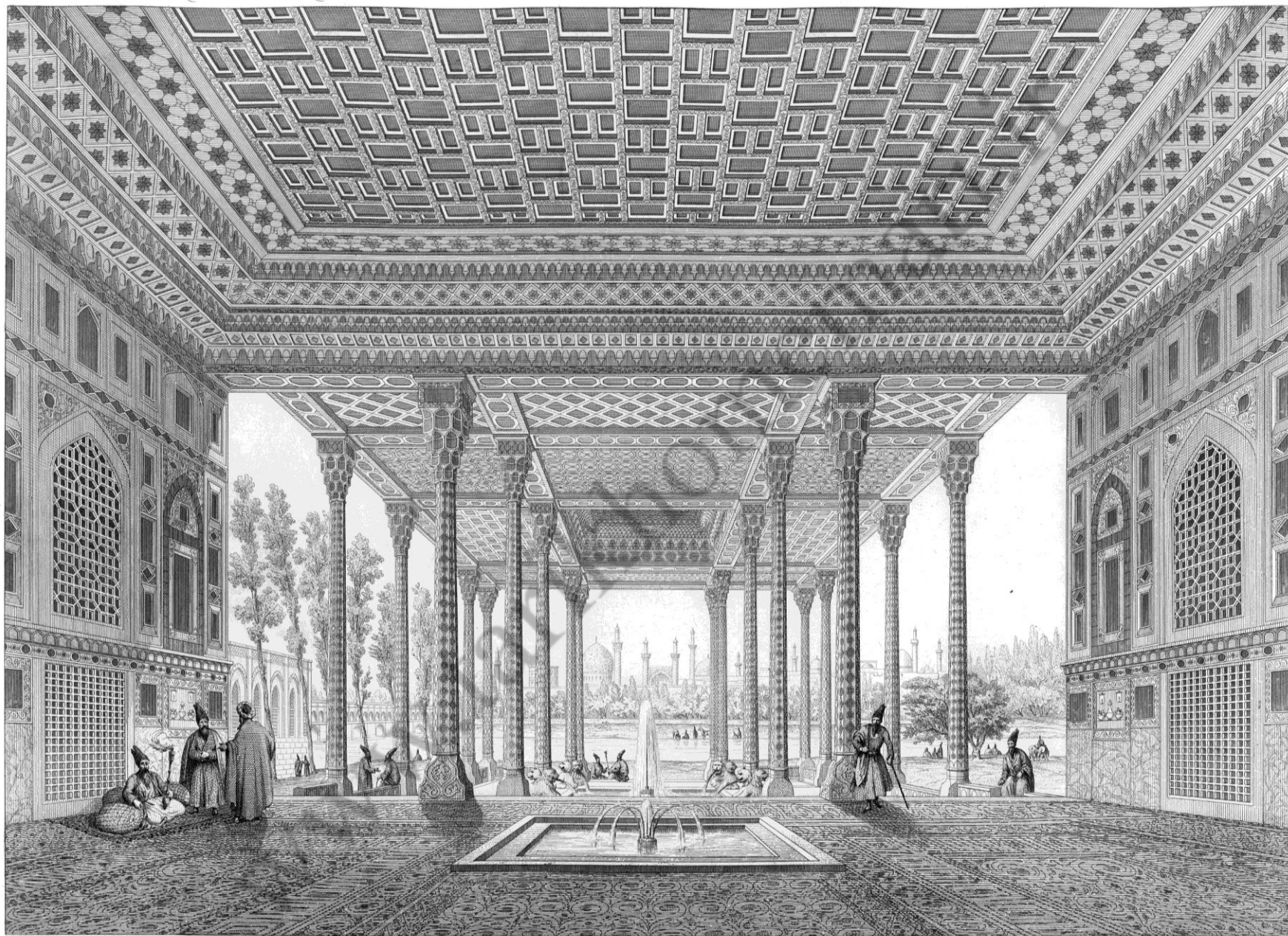
COSTE ARCHITECTE

CL. SAUVAGEOT - GRAV.

PAVILLON DES MIROIRS
PERSPECTIVE EXTERIEURE

کاخ آینه خانه (بنا با الگویی مشابه چهلستون)

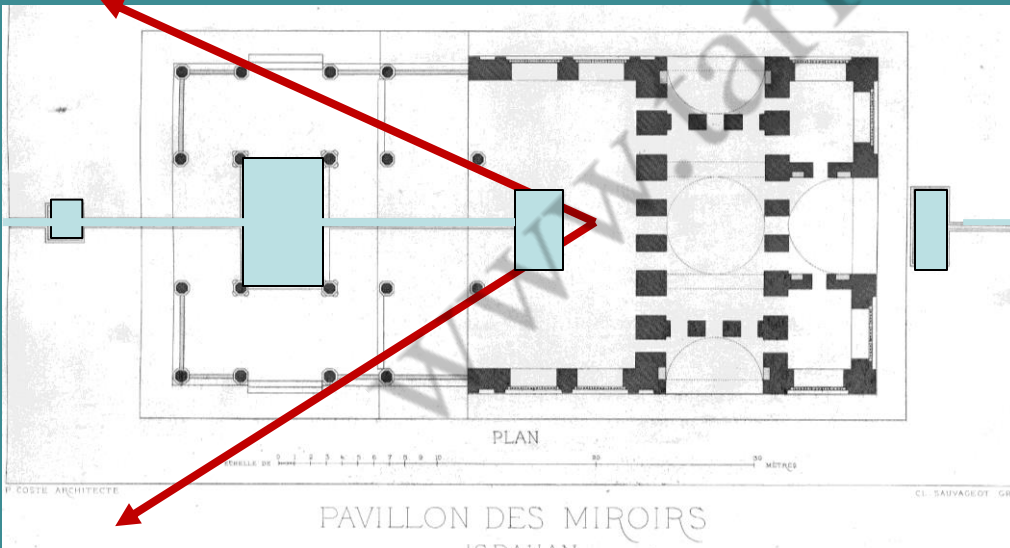
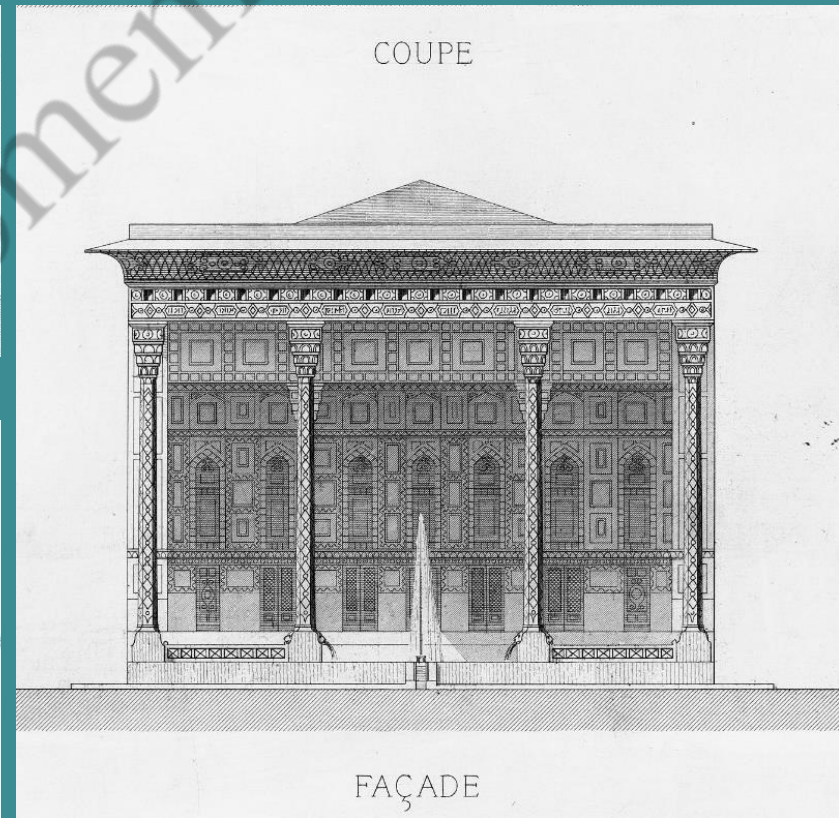
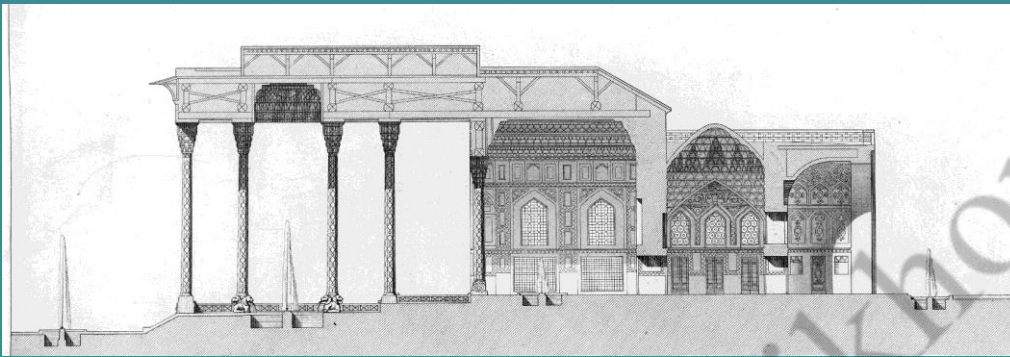
P. COSTE ARCHITECTE

CL. EAUVAEGET ET HUGUET AÏNE GRAY

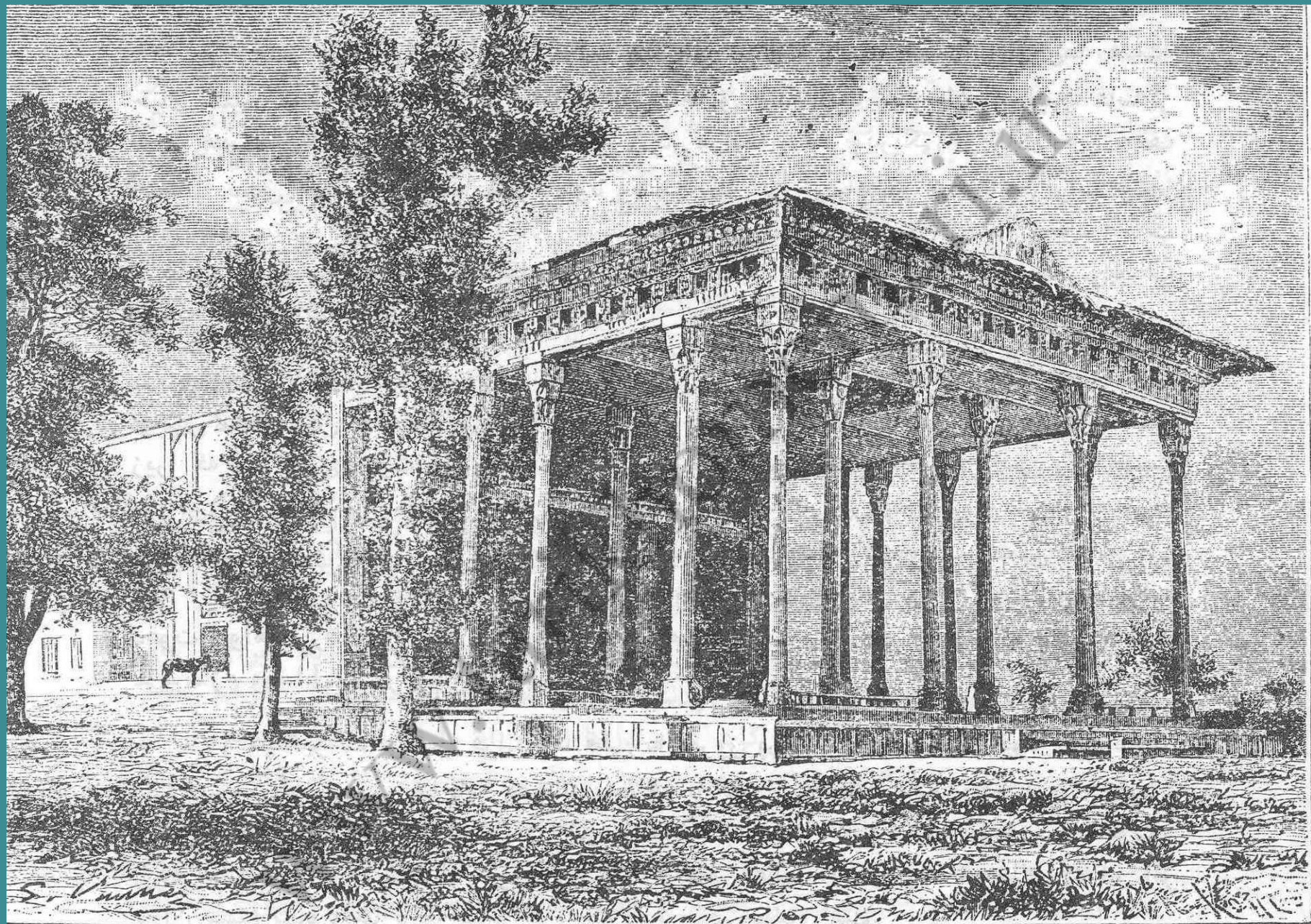
PAVILLON DES MIROIRS

عمارت کاخ آینه خانہ و وجہ نظرگاہے آن

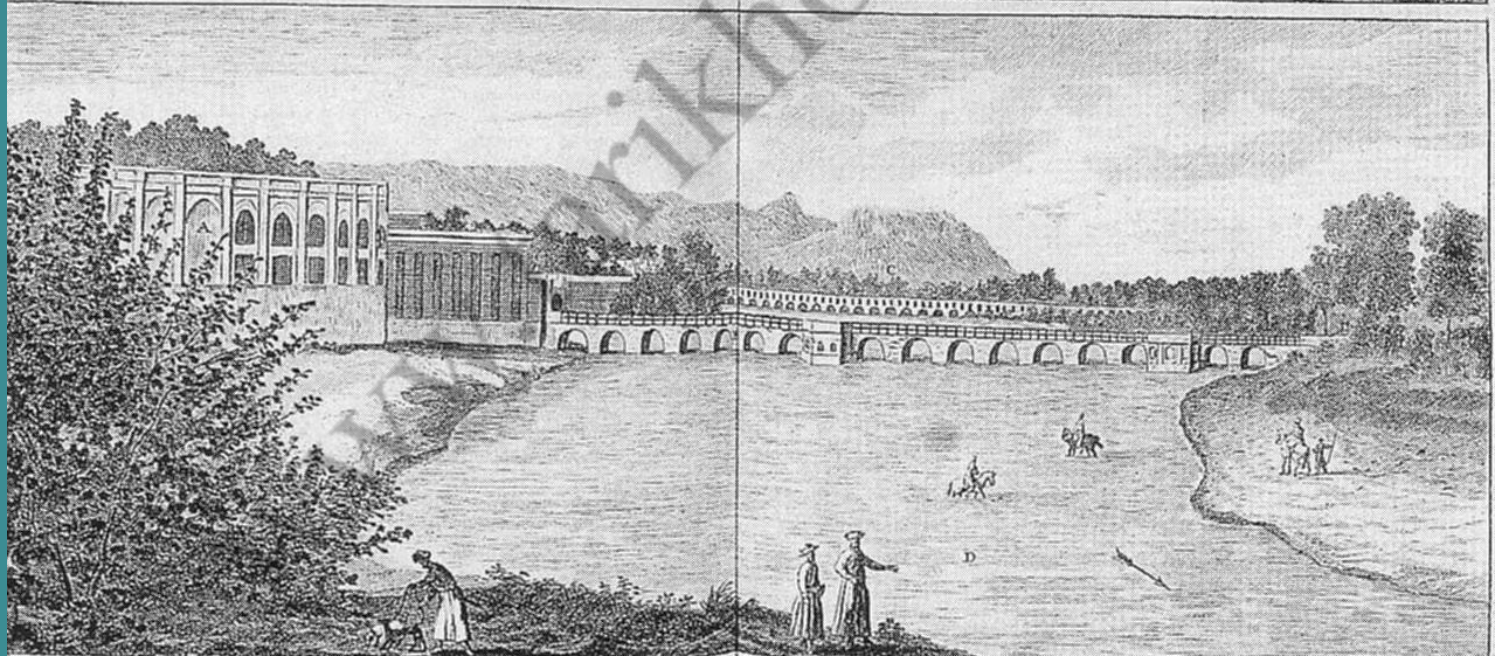
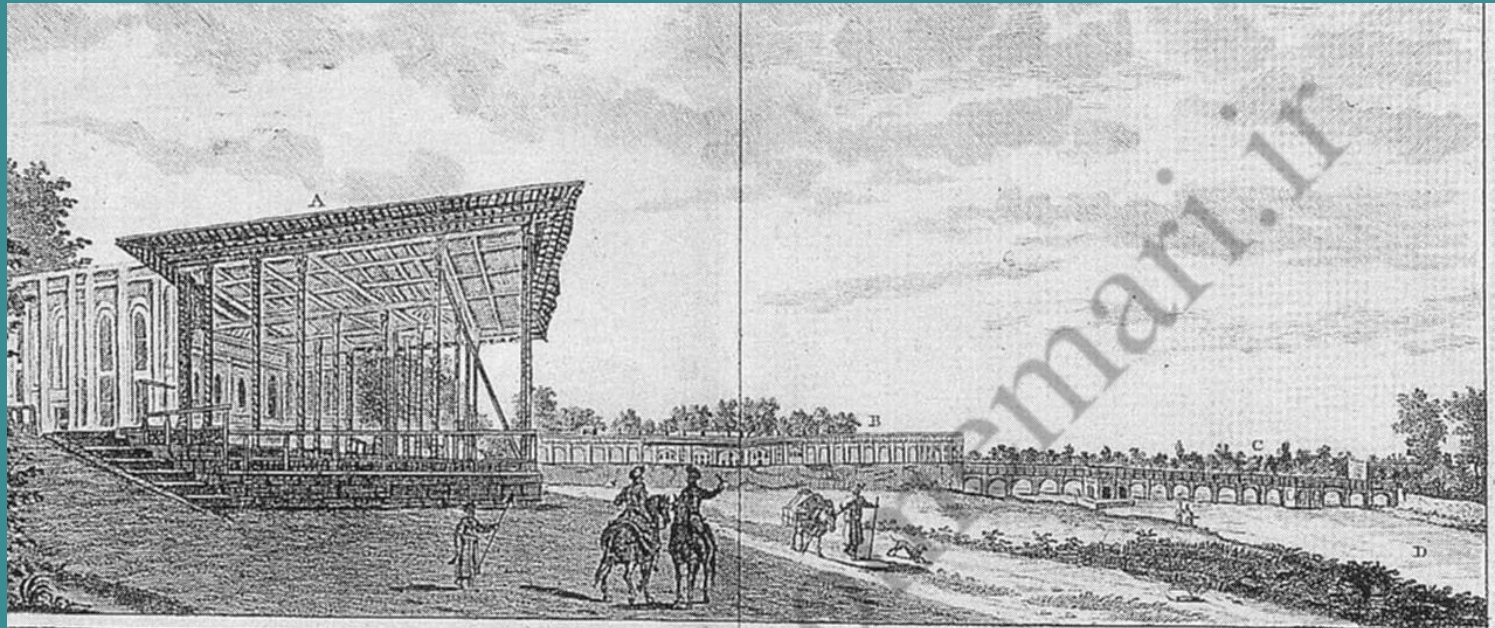
حوض و فوارہ مقابل ایوان، مشرف بہ زاینده رود

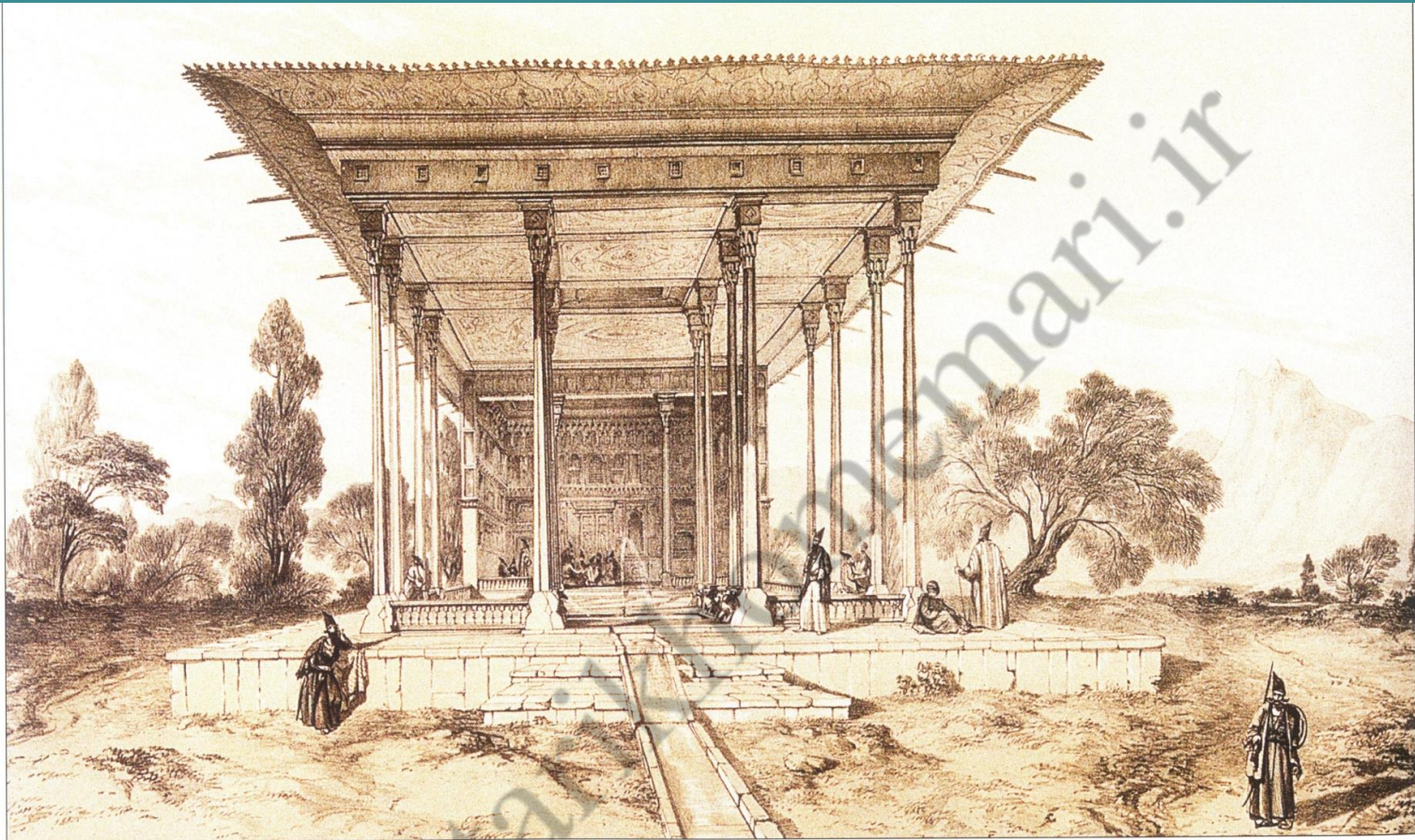

زنجیره‌ای از حوض و جوی و فواره از داخل
به خارج عمارت

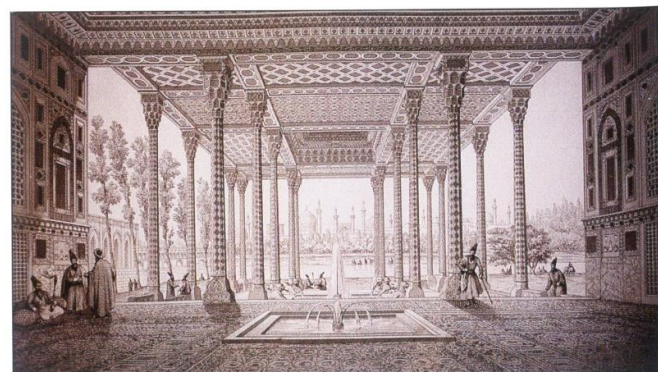
نظرگاه قصر آئینه خانه

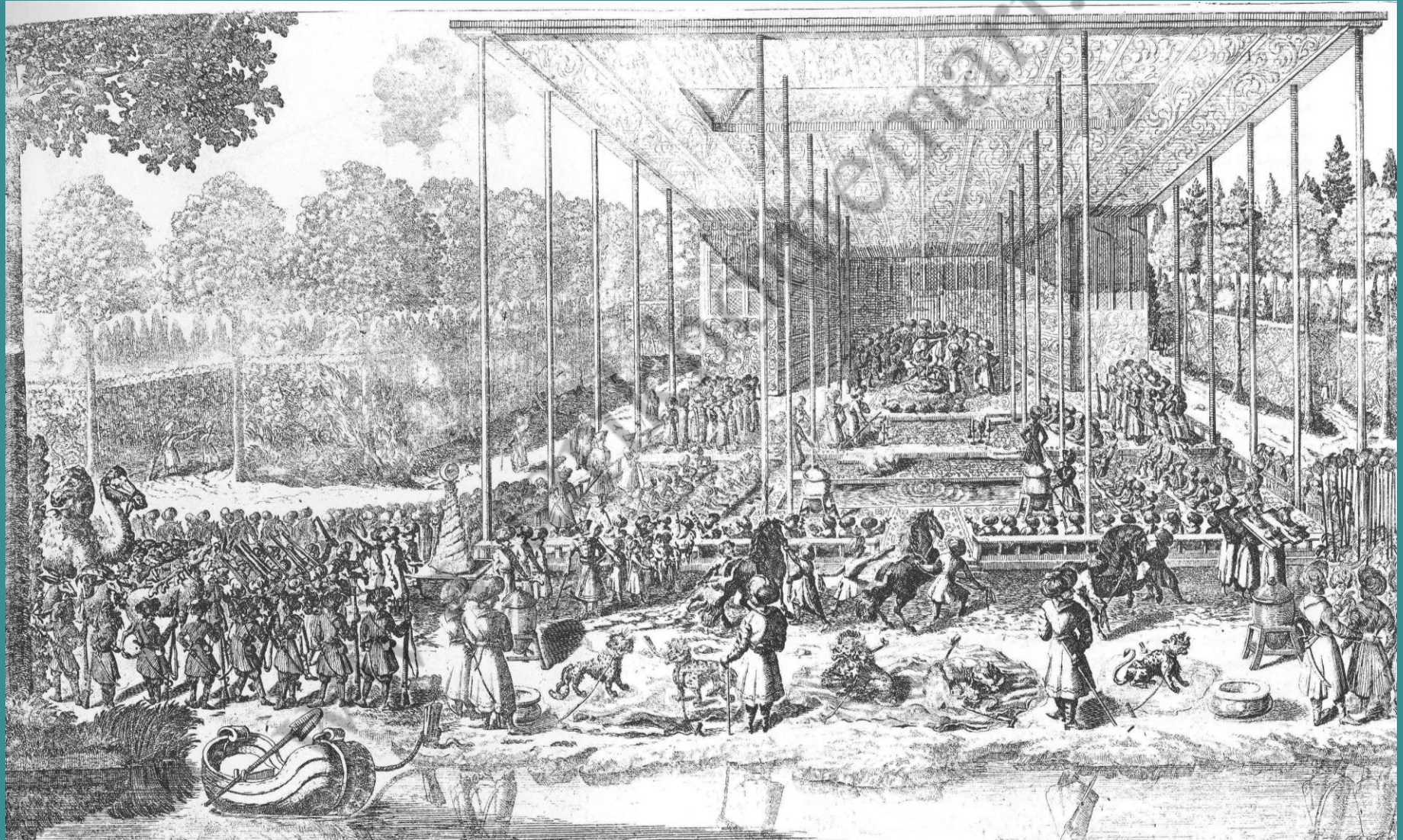
Above: View of the the Mirror Palace. Inspired by the Chehel-Sotun, the Mirror Palace differed in that its garden encompassed the landscape of all Isfaban—with myriad gardens and colored monuments—and the Zayandeh Rud was its waterway. Eugène Flandin was received at this palace in 1840 for an audience with Mohammad Shah the Qajar, who was then at Isfahan. He wrote that “by turning the Khaju bridge into a dam, a lake was created in front of these palaces for festivals and royal receptions, which were accompanied by fireworks.”

Right: Interior of the Mirror Palace from the iwan. Gustave Jequier, who lived there in 1898, reported that “these palaces, which from the outside appear rather dilapidated, contain very beautiful details inside: ceilings that are almost intact, decorative frescoes that are damaged but still visible, faience panels... the effect must have been very harmonious... strange column pedestals with crossed lions...”

مراسم پذیرایی از سفرا و جهانگردان ،

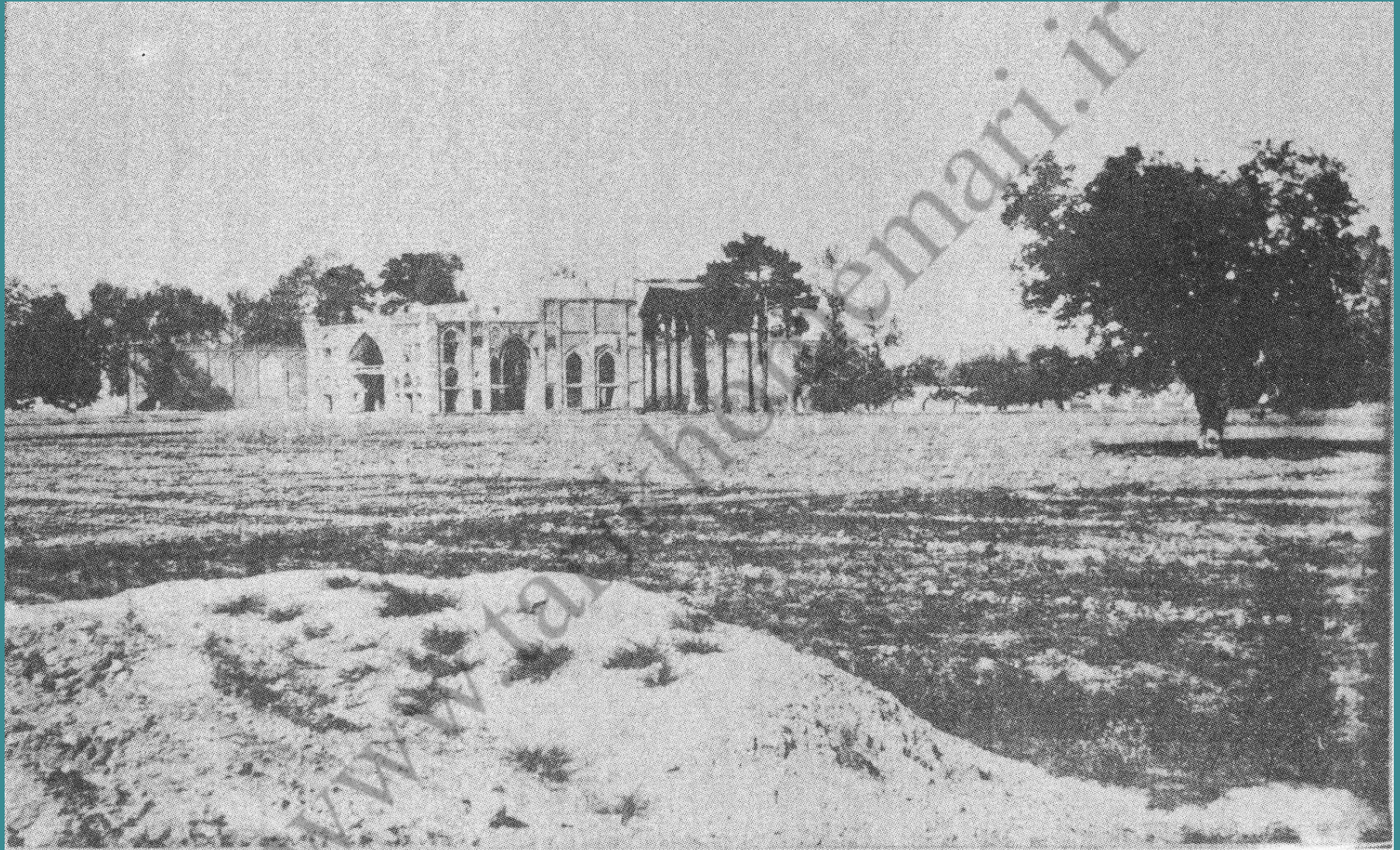
همراه با نمایش حیوانات

قصر سلطنتی آینه خانه در ساحل زاینده رود قرار داشته است

درختان پراکنده از آثار باغ سلطنتی کاخ آینه

دورنمای تالار آینه خانه و عمارت هفت دست در ساحل زاینده رود

باغ در دوره قاجار با چادرهاک اردوک سلطنتی

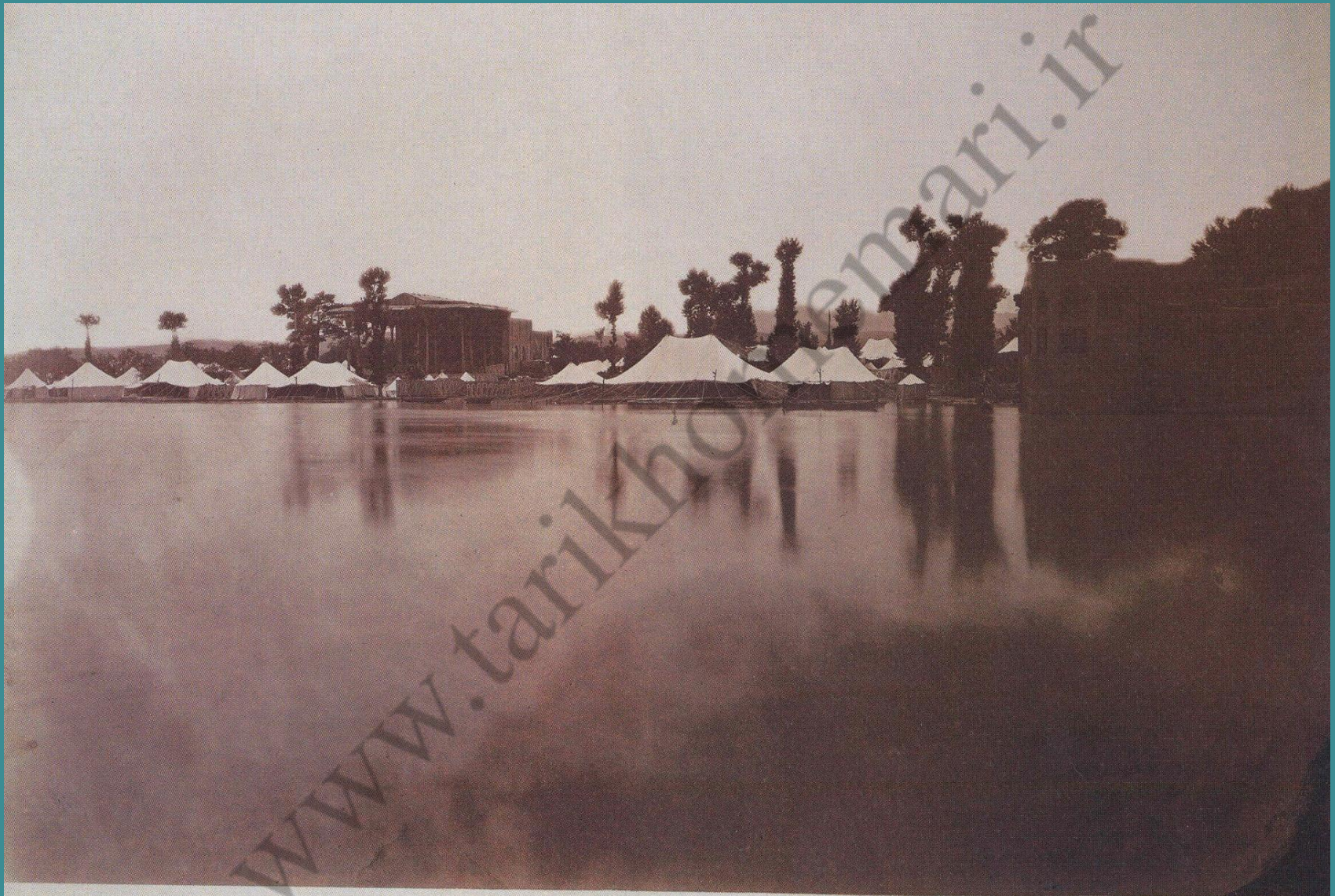
عمارت بنیفا نه وارو سلطنتی

PHOT. PAPASIA IFF.

کاخ و باغ مخروبه، زاینده رود و پل جوبه؟ در دوران قاجار

عمارت و باغ مشرف به زاینده رود

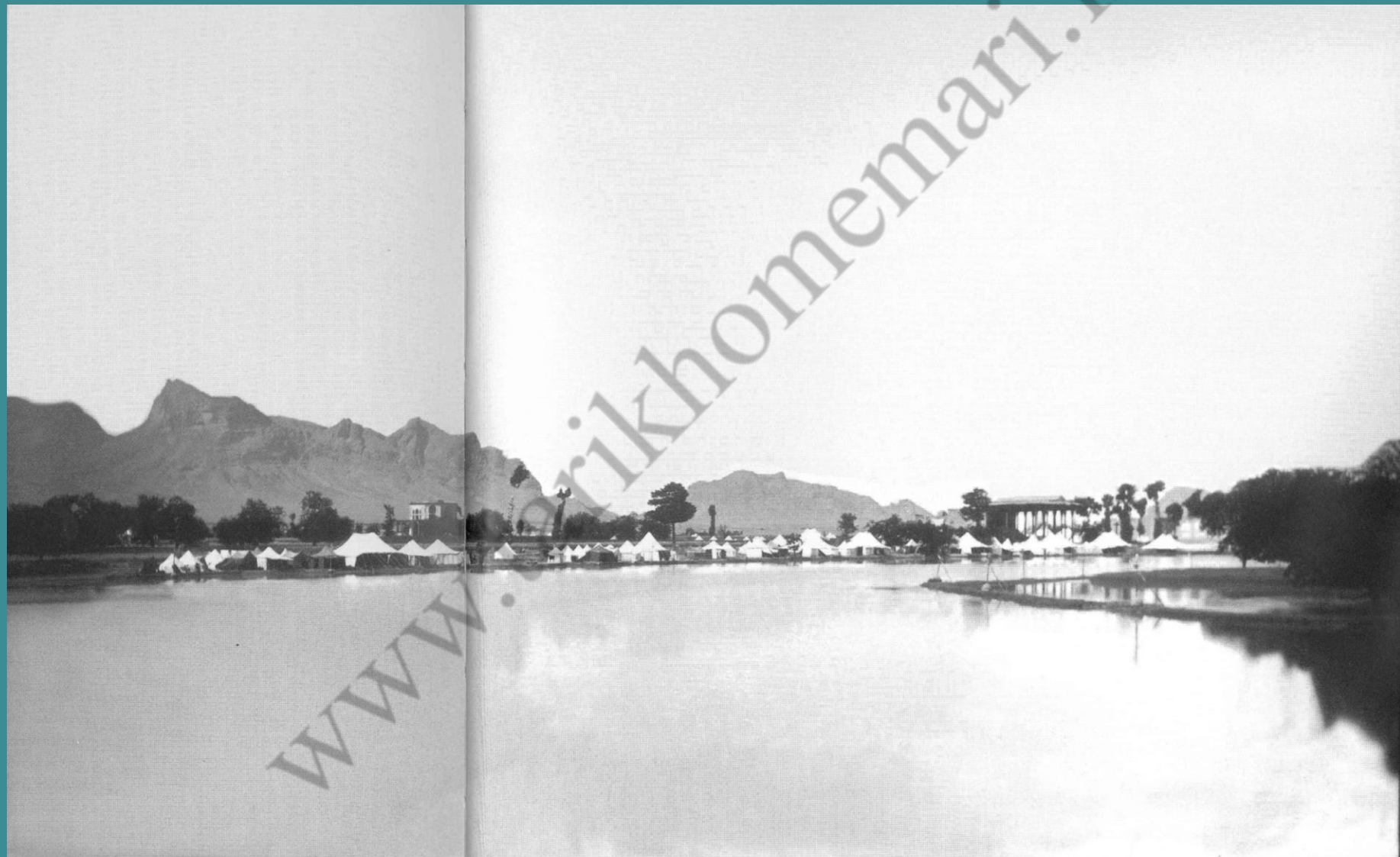
سید
آسیه خانم برابر رودخانه

PHOT. PAPASIA IHT.

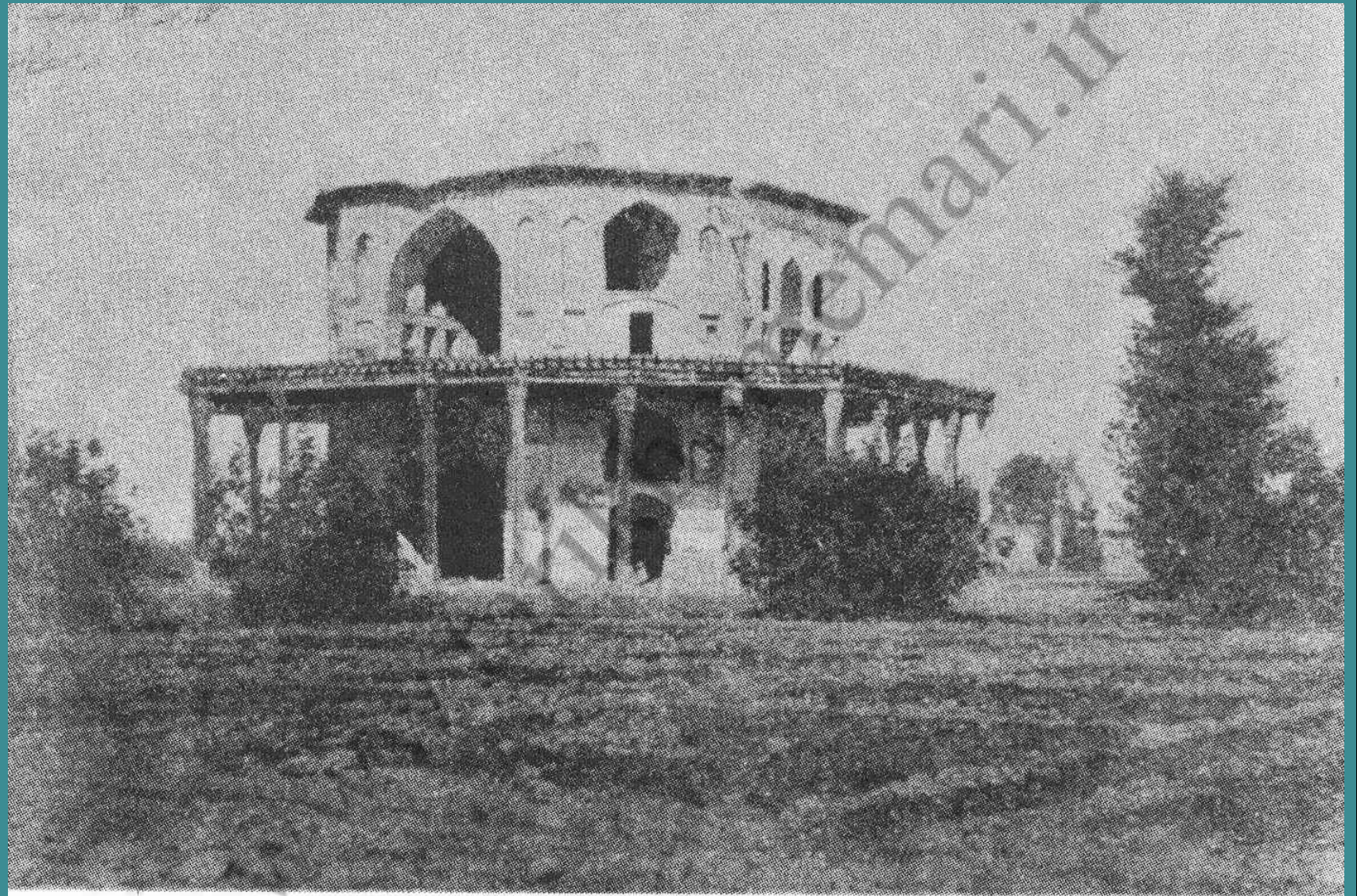
عمارت هفت دست، در باغ کاخ آینه خانه

مکانیایے پے نظیر باغ در کنار زاینده رود

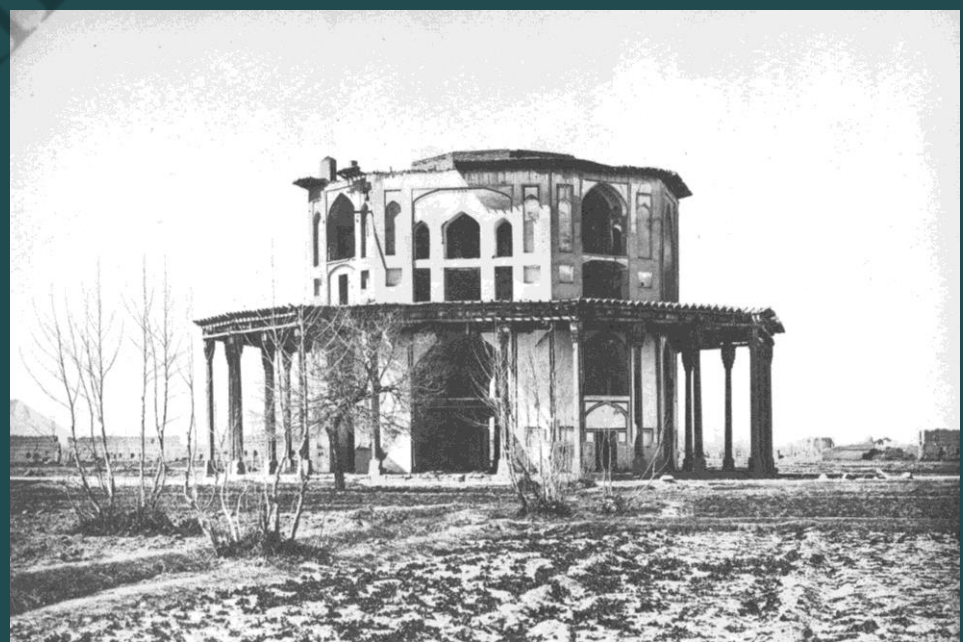
کوشک‌هاک اصفهان

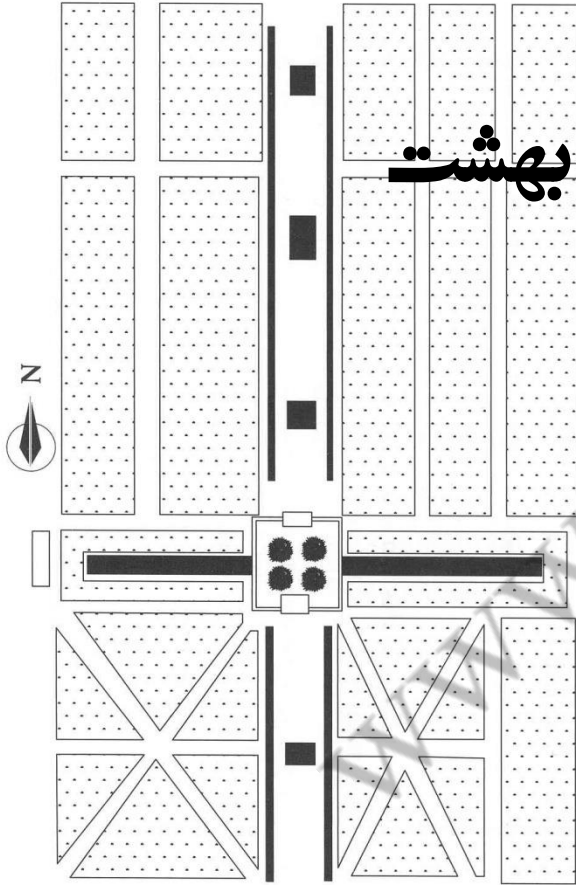

منظره عمارت نمکدان از دوره شاه عباس دوم

عمارت نمکدان در یک باغ سلطنتی

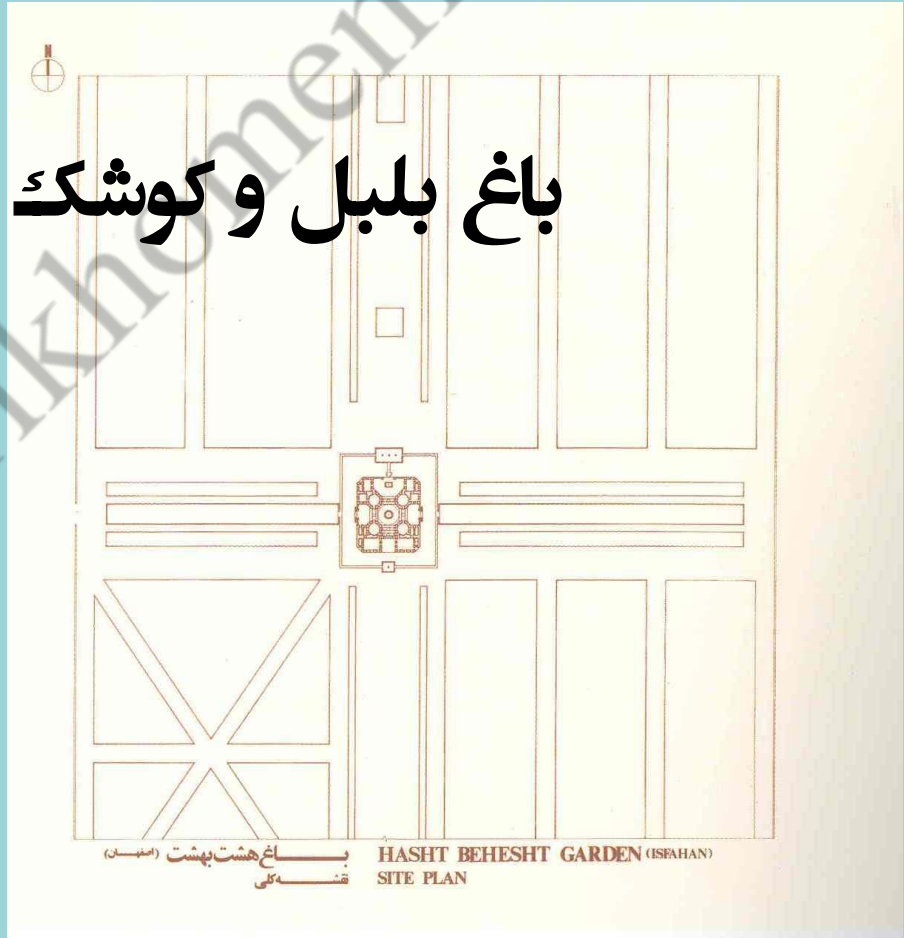
نمونه ای از یک گوشک

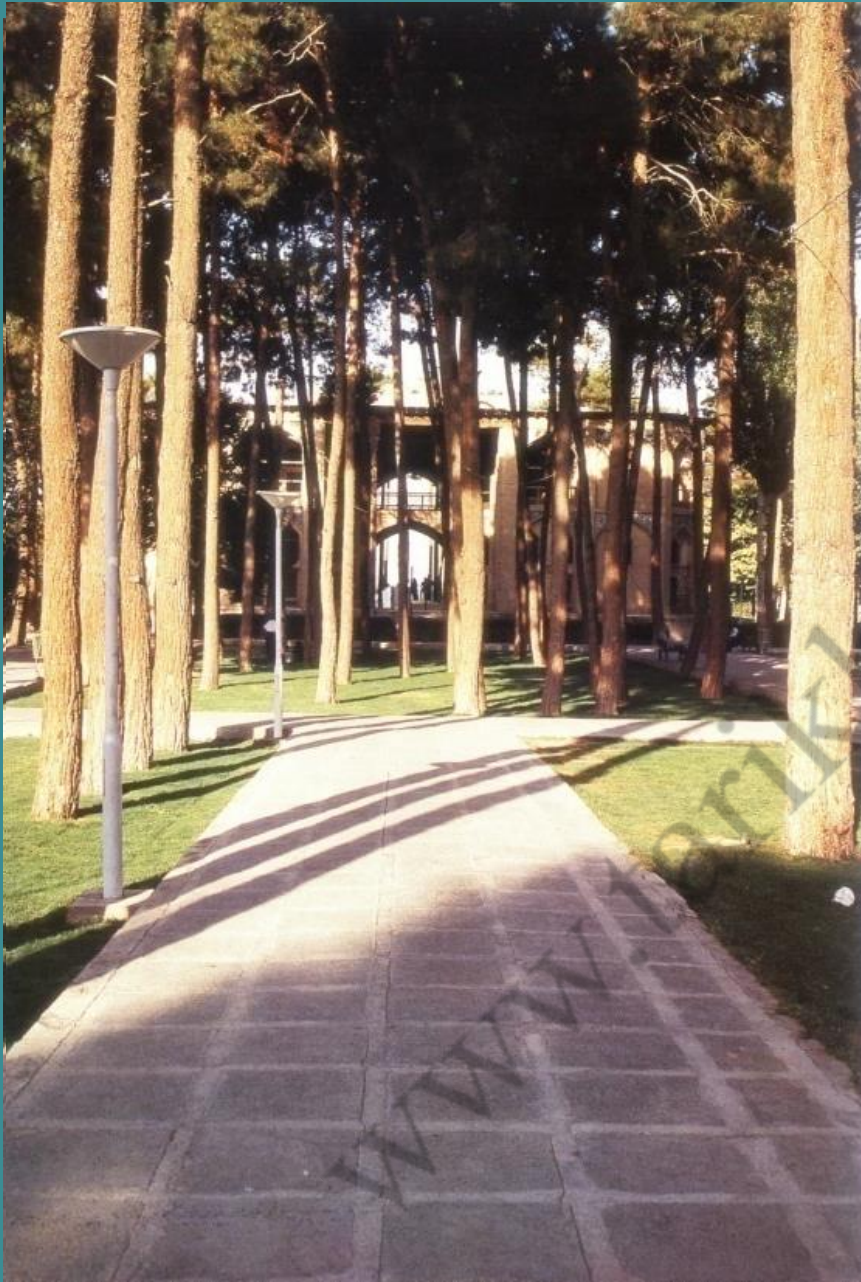

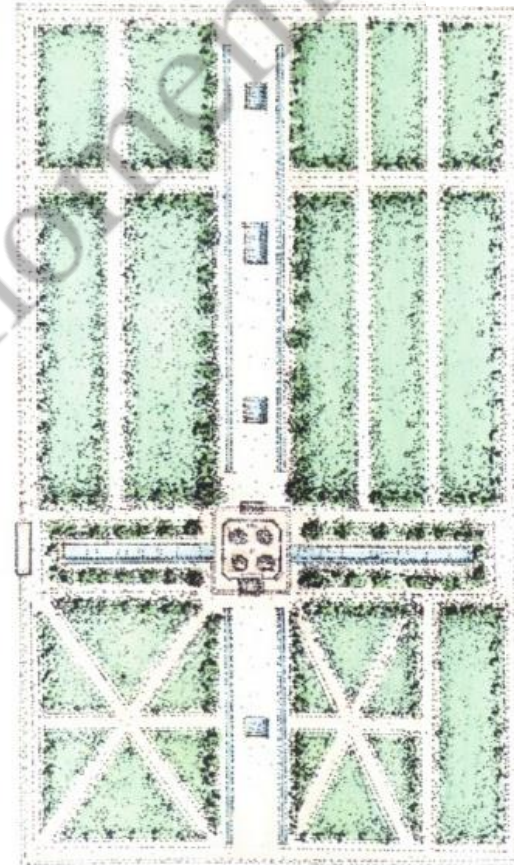
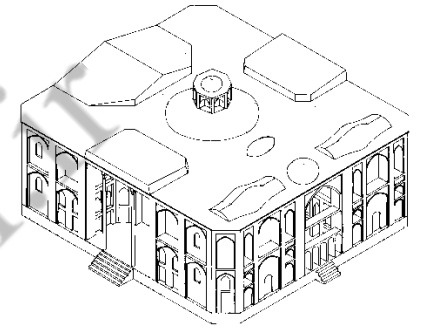
209. Planimetria del Bâgh-i Hasht Behesht di Isfahân.

باغ بلبلی و کوشک هشت بهشت

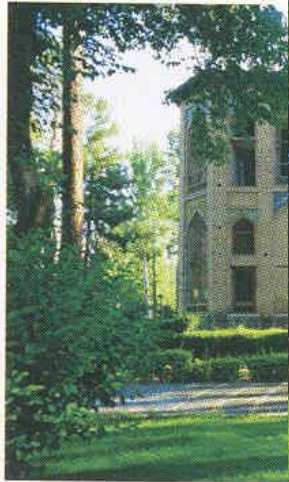

باغ بلبل و کوشک هشت بهشت اصفهان

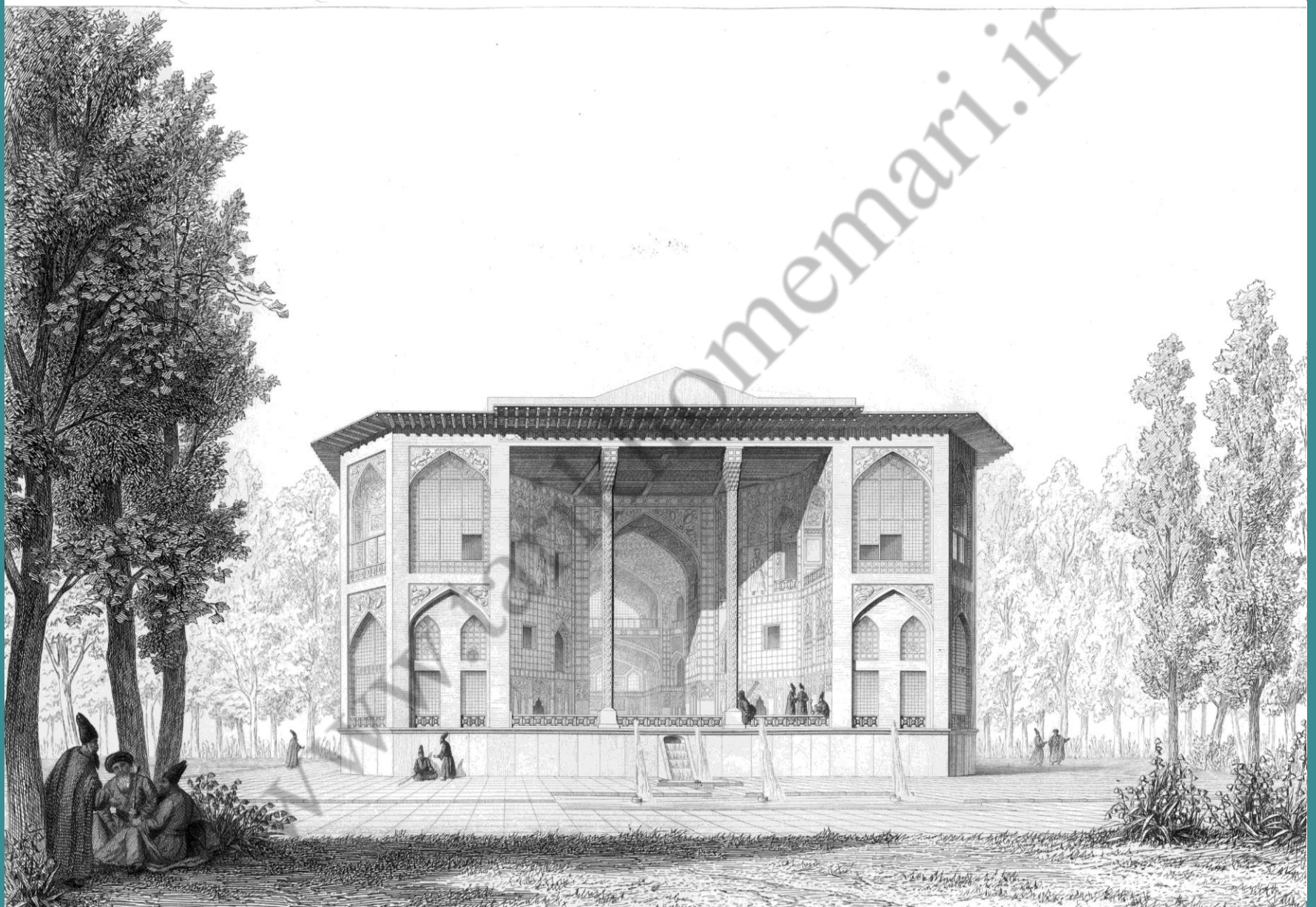

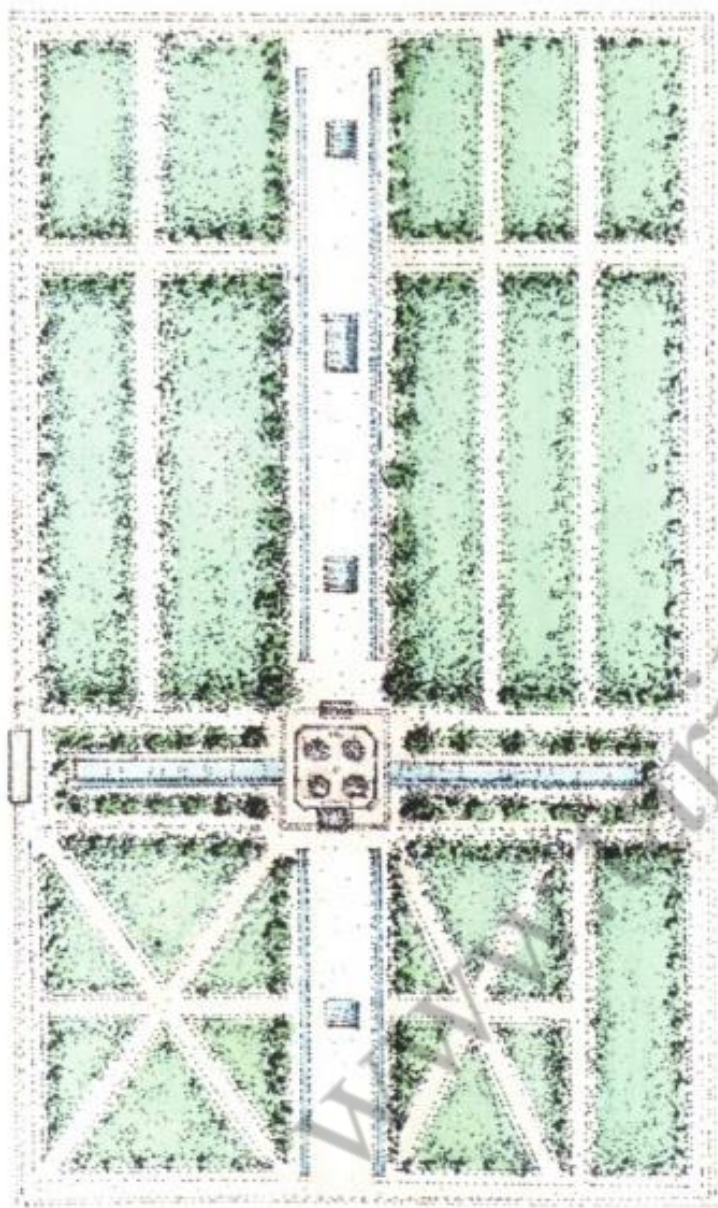
Left: Plan of the Hasbt-Bebesbt balace. Built in 1670 under Shah Solayman (1667-1694), the pavilion of the Eight Paradises or The Garden of Nightingales, is one of the most beautiful examples of seventeenth-century Iranian architecture. Its plan consists of four octagonal rooms surmounted by four more identical rooms, surrounding an octagonal central space covered by a dome with a lantern. Irv Porter writes that "this four-part division of space echoes the division of the parterres, in the garden in the middle of which the pavilion is located."

Far left: Tree lined alley in the Hasbt-Bebesbt garden.

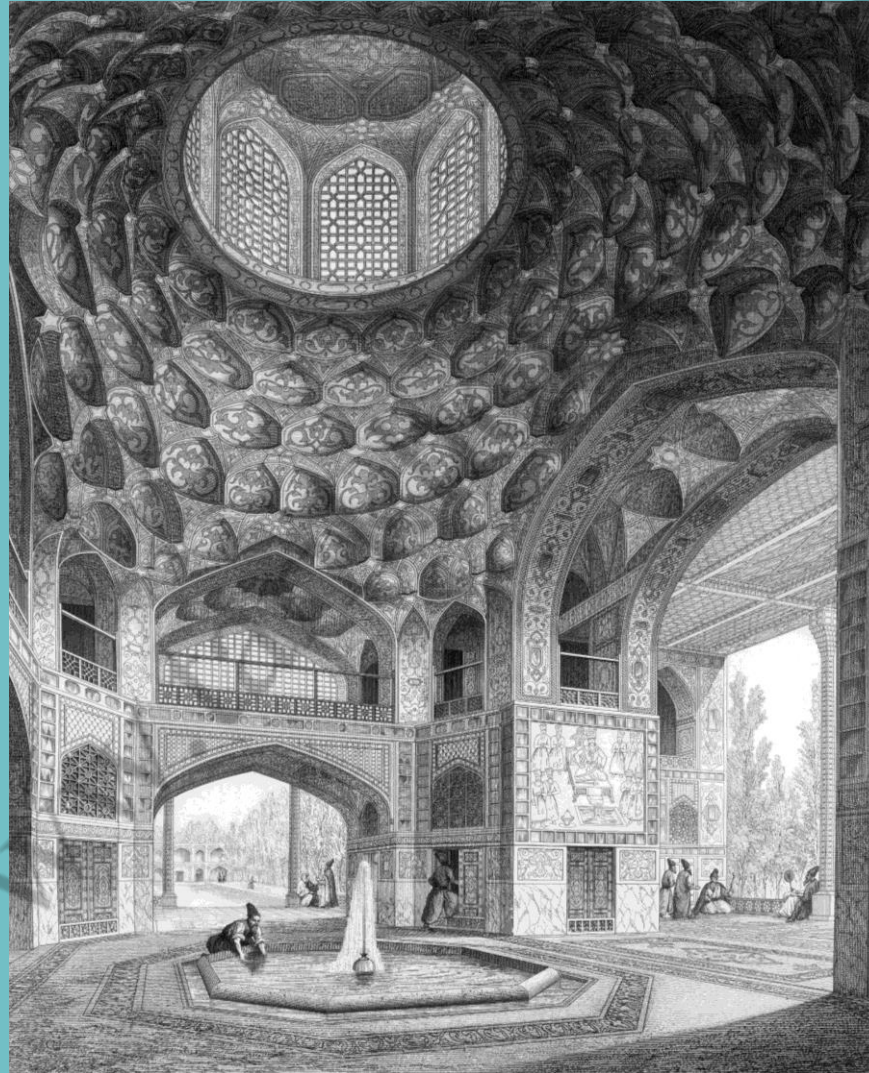
کوشک و باغ هشت بهشت

تفاوت نقشه باغ بلبل در اسناد مختلف

نمایش آب و آینه در مرکز کوشک

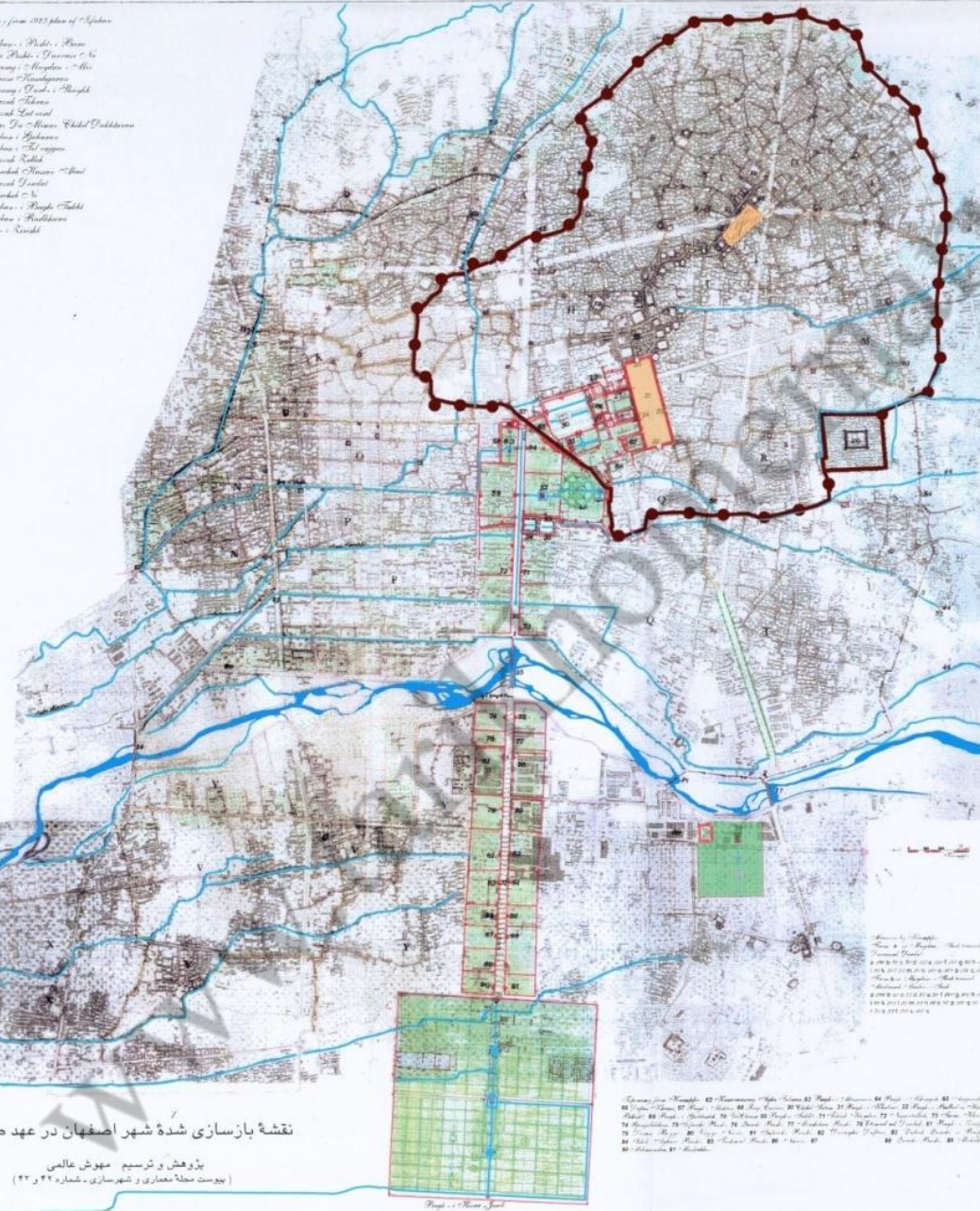

باغ فرح آباد

www.tarikhmemari.ir

- Approximate of Aghajari according to Present Code
- A Bazaar
 - B Bazaar
 - C Bazaar
 - D Bazaar
 - E Bazaar
 - F Bazaar
 - G Bazaar
 - H Bazaar
 - I Bazaar
 - J Bazaar
 - K Bazaar
 - L Bazaar
 - M Bazaar
 - N Bazaar
 - O Bazaar
 - P Bazaar
 - Q Bazaar
 - R Bazaar
 - S Bazaar
 - T Bazaar
 - U Bazaar
 - V Bazaar
 - X Bazaar
 - Y Bazaar
 - Z Bazaar
- 1 Bazaar
- 2 Bazaar
- 3 Bazaar
- 4 Bazaar
- 5 Bazaar
- 6 Bazaar
- 7 Bazaar
- 8 Bazaar
- 9 Bazaar
- 10 Bazaar
- 11 Bazaar
- 12 Bazaar
- 13 Bazaar
- 14 Bazaar
- 15 Bazaar
- 16 Bazaar
- 17 Bazaar
- 18 Bazaar
- 19 Bazaar
- 20 Bazaar
- 21 Bazaar
- 22 Bazaar
- 23 Bazaar
- 24 Bazaar
- 25 Bazaar
- 26 Bazaar
- 27 Bazaar
- 28 Bazaar
- 29 Bazaar
- 30 Bazaar
- 31 Bazaar
- 32 Bazaar
- 33 Bazaar
- 34 Bazaar
- 35 Bazaar
- 36 Bazaar
- 37 Bazaar
- 38 Bazaar
- 39 Bazaar
- 40 Bazaar
- 41 Bazaar
- 42 Bazaar
- 43 Bazaar
- 44 Bazaar

- Approximate from 1913 plan of Aghajari
- 45 Bazaar
 - 46 Bazaar
 - 47 Bazaar
 - 48 Bazaar
 - 49 Bazaar
 - 50 Bazaar
 - 51 Bazaar
 - 52 Bazaar
 - 53 Bazaar
 - 54 Bazaar
 - 55 Bazaar
 - 56 Bazaar
 - 57 Bazaar
 - 58 Bazaar
 - 59 Bazaar
 - 60 Bazaar
 - 61 Bazaar

نقشه بازسازی شده شهر اصفهان در عهد صفویه
 پژوهش و ترسیم: مهوش عالمی
 (پروژه سبک معماری و شهرسازی - شماره ۲۲ و ۲۳)

از راست به
 چپ

باغ سعادت

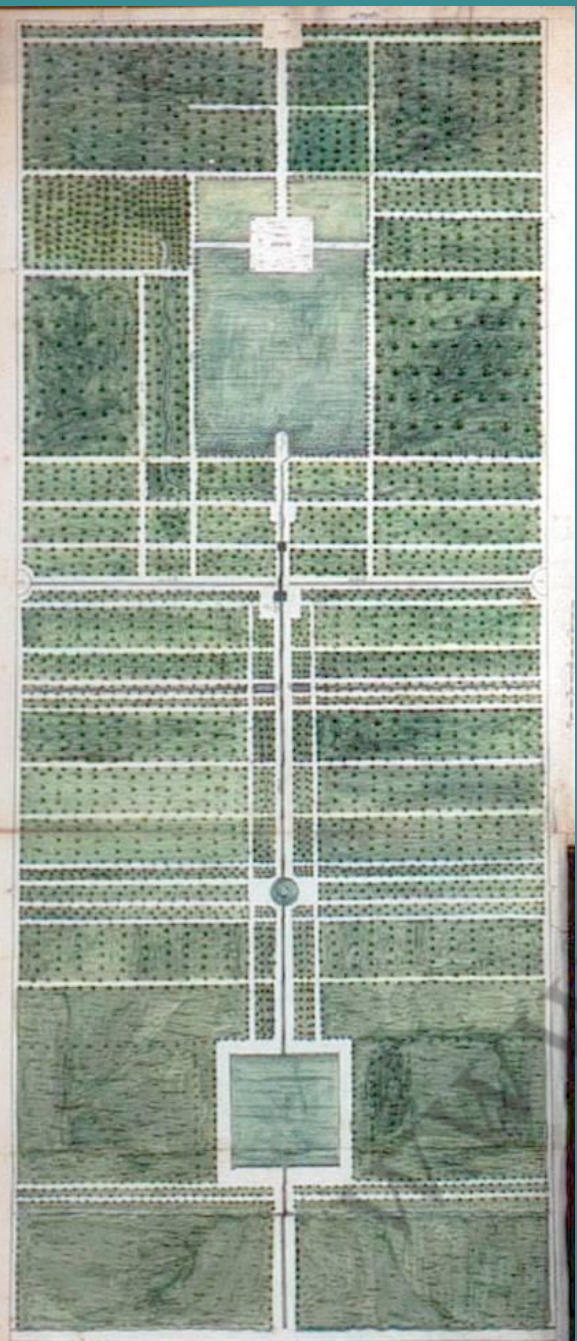
باغ هزار جریب

باغ فرح آباد

منظر باغ فرح آباد از جانب کوه صفه

نقشه باغ فرح آباد

بر آن رخ داد. مهم‌ترین آن‌ها، اتحاد نادرقلی افشار
 سلطان حسین بود که در زمان محاصره از اصفهان
 در آن جا خود را پادشاه ایران نامید. در ششم
 تا مهر ۱۷۲۹ م مهم‌ترین نبرد بین سربازان نادر و
 ورچه خورت اتفاق افتاد. اشرف شکست خورده
 شتار عده‌ی زیادی از علما و اشراف اصفهان و به
 بر همان سال اصفهان را ترک کرده و عازم شیراز
 توانسته بودند جمع‌آوری کرده، با پریمیتم‌ترین
 ت و الماس‌های جقه سلطنتی صفویه، به همراهی
 و بانوان سلطنتی اصفهان را ترک کردند...»^{۲۸}
 چونان گذشته زیر نظر یک یوزباشی افغان و چند
 وس بود...»^{۲۹} دو نفر افغان از طرف اشرف به
 اب‌شاه سلطان حسین مظلوم را در عمارت آینه
 اشرف ملعون بردند... سر آن مظلوم شهید را در
 ده، رقم نوشته‌که سر را به بدن آن مظلوم وصل
 را به دارالمؤمنین قم
 بیرون رفتن افغان‌ها نادر
 وتاهی در باغ هزار جریب
 با وجود شاه (طهماسب)
 و از تمام دوستانم تقریباً
 رف نیز در حال فرار به
 ست ابراهیم خان، یکی از
 ...
 ن فرانسوی که هفتاد سال
 های آن را دیده است،

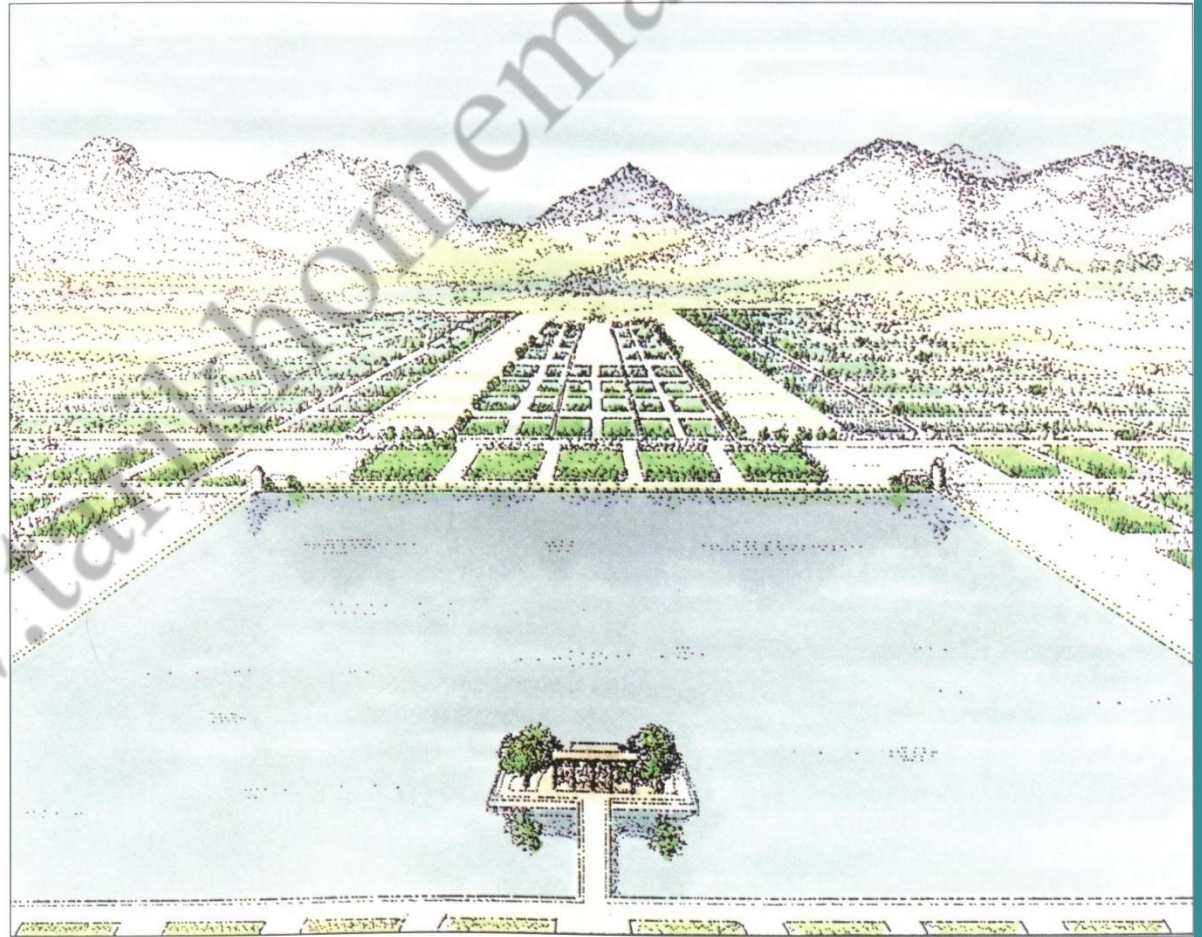
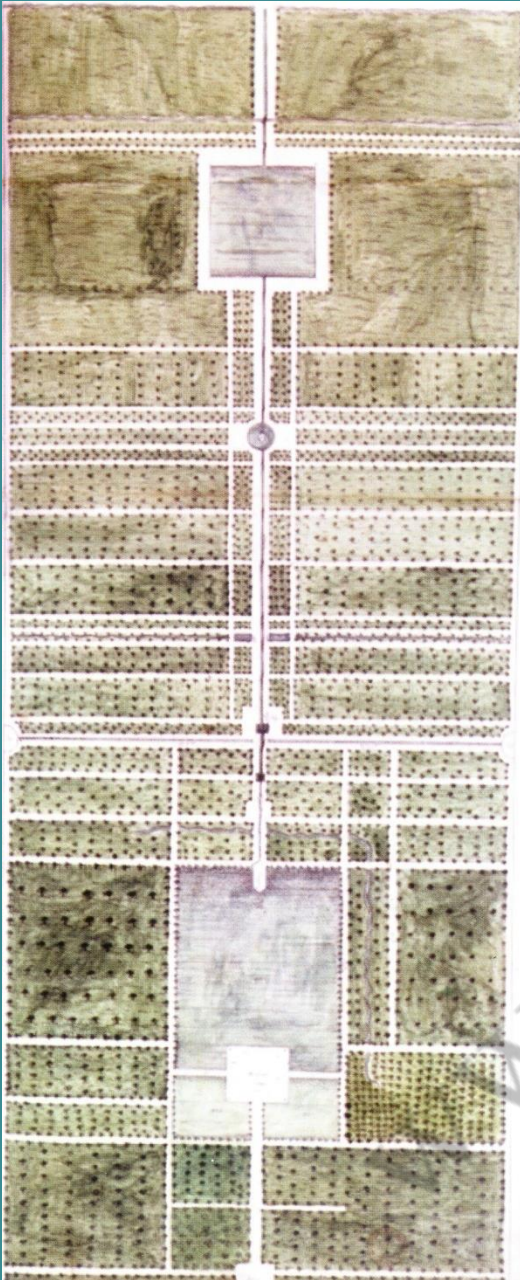
0 100 300 m Farahābād (1700 (1112 H.)): plan.

Drawn by E. E. Beaudouin.

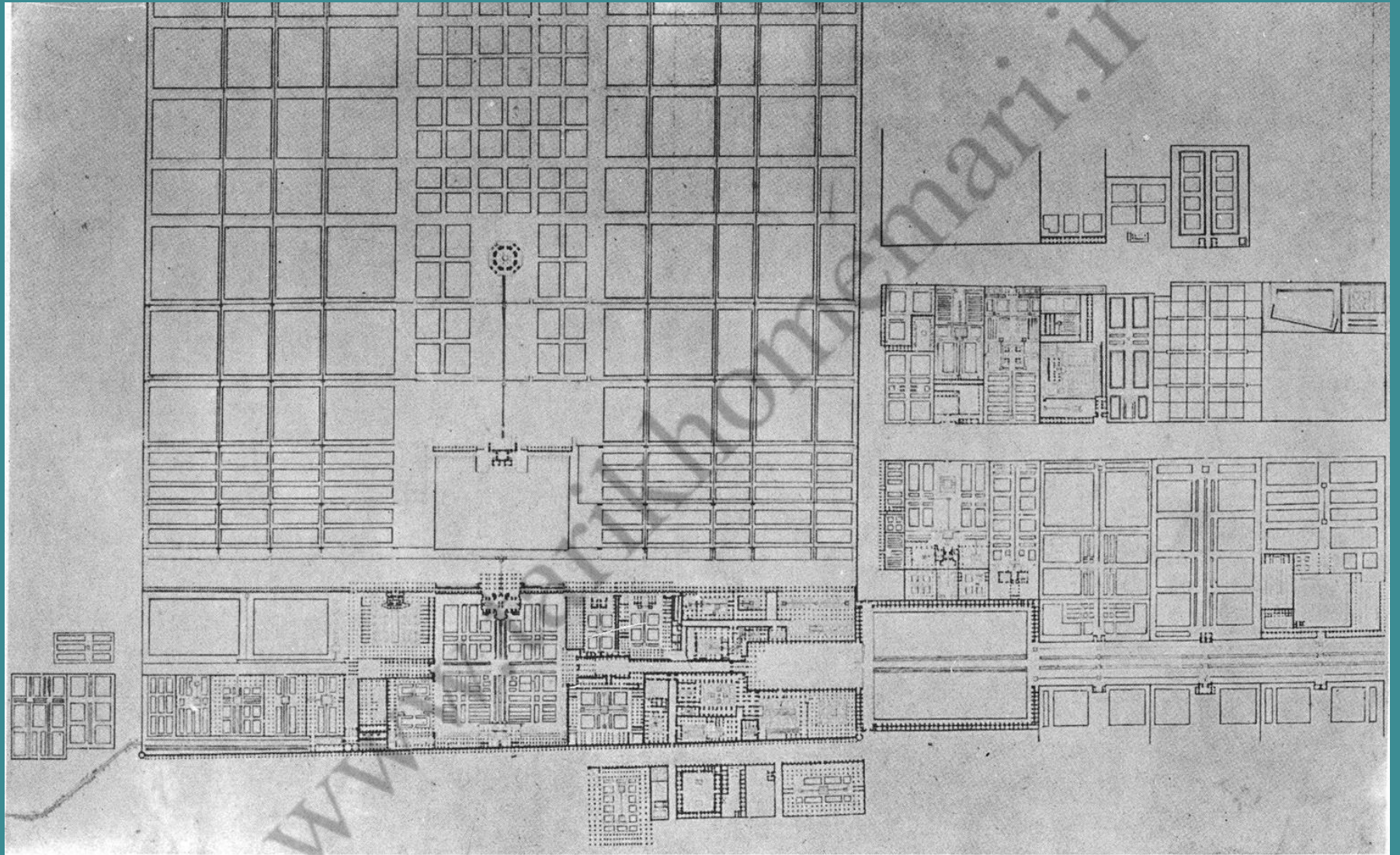
دریاچه و جزیره باغ فرح آباد

Left: Rendering from a scaled and captioned plan of the Farabad garden in Isfahan, originally drawn by an architect or landscaper of the Safavid court.

Below: A rendering of the Farabad garden.

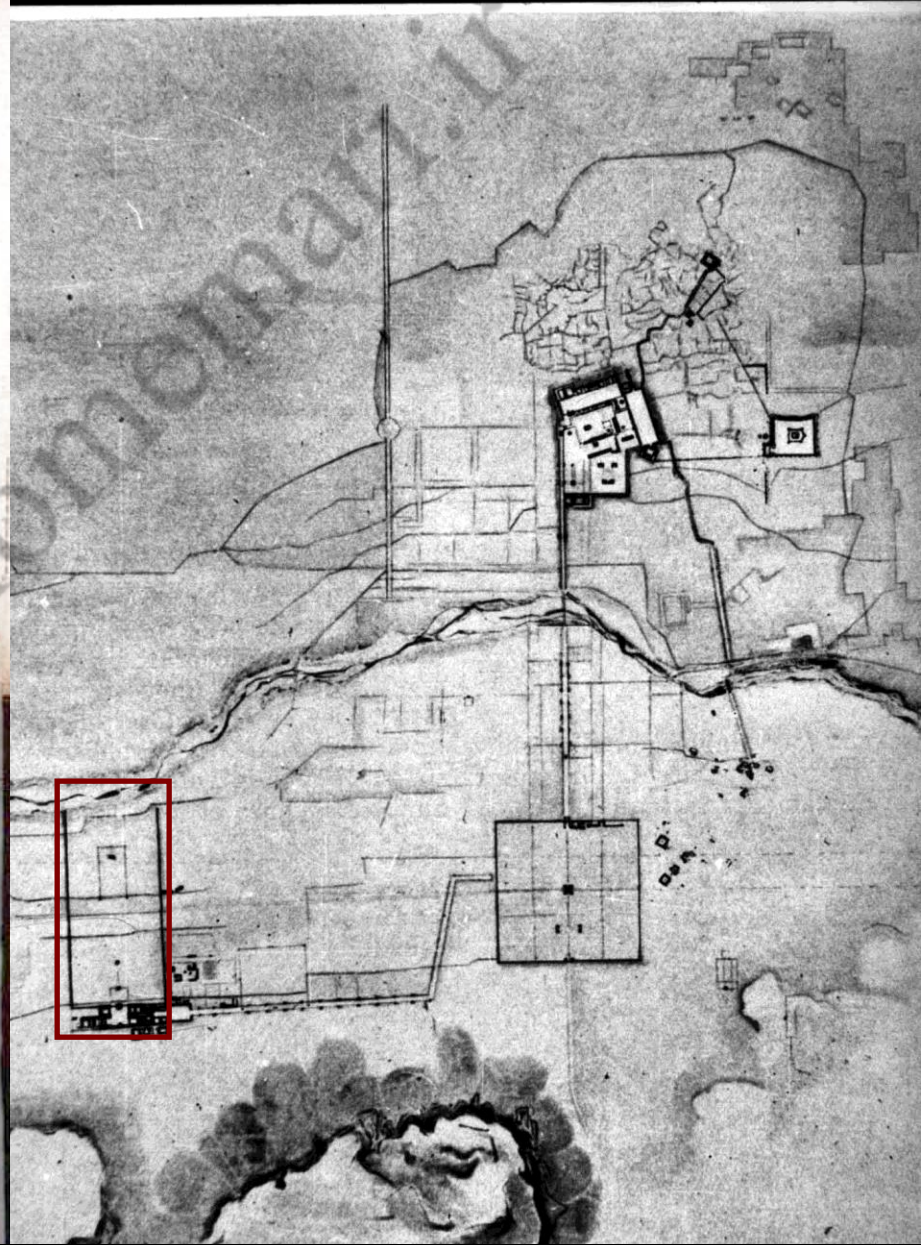
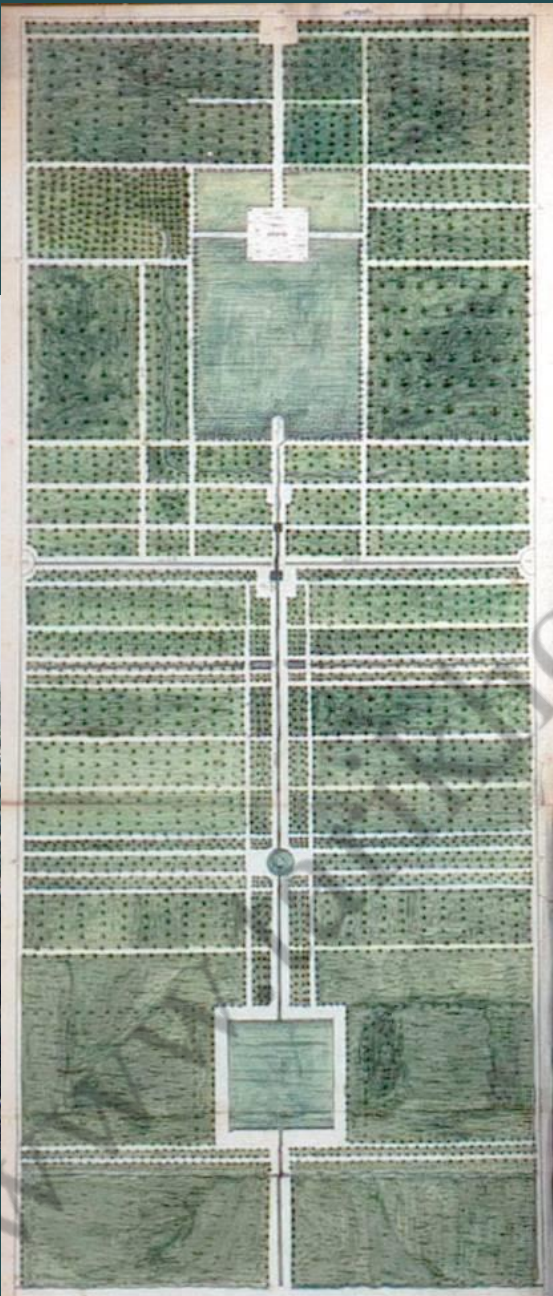

باغها و نأسیسات جنوب باغ فرح اباد

Plan des constructions de la résidence d'été de Farah-Abad.

باغ فرح آباد

پایان بخش
اصفهان شهرک به سان باغ

www.tarikhmemari.ir